

19285 Boulevard
Detroit, Mich. 48219

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

neprisklausoma lietuva

ALP 12412828

SENIASIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA NR 2 (1181) *** XXIX-METAIS *** 1970 - JANVIER-JANUARY-SAUSIS - 14 d. *** LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** Postage paid at Lachine, P.Q.

ŽVILGSNIS Į PRIEKĮ

(PARUOŠĖ VACYS ŽIŽYS)

*** ** *

Užbaigiant vieną dešimtmetį ir pradėdant kitą, knieti paspekuluoti rytojumi. Žinia, niekas praeityje nesugebėjo išpranašauti to kas atsitiko prabėgusiame dešimtmetyje. Niekas, tikriausiai, nesugebės tiksliai atspėti ir ateities. Vienok, įvairūs duomenys ir kai kurios tendencijos siūlo tam tikrus "pranašavimus". Vienu dalyku esame tikri, kad laikas negrįž atgalios. Ir nežūrint ar mums patinka ar ne, įvairūs sąjūdžiai, demonstracijos, nemalonios tiesos atskleidimai, visa, kas praeitame dešimtmetyje, nekarta sukrėtė žmonijos sąžinę - neišnyks ir, ko gero, pasikartos su dar intensyvesniu pasireiškimu. Taigi viskas kinta, bet nebūtinai į blogąją pusę. Prabėgęs dešimtmetis gal tik priminė žmonijai, kad daug kas šioje ašarų pakalnėje galėtų ir turėtų būti tvarkoma geriau negu iki šiol. Jis tap pat priminė, kad egolizmo era turės baigtis, kad alkstantis draugas ar priešas yra vienas ir tas pats alkstantis Žmogus. Nes visas pasaulis tapo tik dideliu, išsiplėtusiu kaimu, o mes - jo gyventojais. Ir sekančiame dešimtmetyje mes, kad ir iš lėto, virsime altruistais. Bet iki to laiko žvilgtelkime į kasdieniškesnius, greičiau pramatomus dalykus.

timų neturės. Pristabdydama kainų kilimą, ji nesileis į pilnai našų produktyvumą. Dėl pramatomų paskolų suvaržymo galima tikėtis mažų krizių biržoje. Viena tokių įvyks dar anksti 1970 metais. /Taigi vertėtų tuo laiku pasinaudoti proga ir išsigyti atpigusių akcijų. / Taip pat galima tikėtis ir mažesnių bei retesnių demonstracijų, nes praeitas dešimtmetis įrodė, kad nei kilnūs tikslai, nei gražiai skambėję himnai /We shall overcome/ dėl nesuvaldomų riaušių ir pridarytų nuostolių neatsiekė to, ko galima buvo atsiekti ramiu, Kenedžio pradėtu, metodu. O ir jauni, praeito dešimtmečio aršiausieji, liberalai jau sėdi aukštuose langoraižiuose, didelių firmų viršūnėse, ir pradeda po truputį realiau žvelgti į visuotines problemas. Realiau, bet nebūtinai užkerpėjusiai. Beto, dr. Milton Eisenhower komisija, nuodugnai išnagrinėjusi neramumų priežastis, nurodė jų pašalinimų būdus. Tam, žinoma, reikės pinigų ir noro. Pirmojo Amerikai niekad netrūko. Norui ir pasiryžimui dar reikės laiko. Ypatinai pietuose.

VAKARŲ EUROPA

Su DeGaulle nusmukimu į istoriją, Europa pradeda atgauti reikiamą rimtį. Negalima paneigti, jog daugelis valstybių dar turės gerokai pasitempti iki išspręs visas savasias problemas, tačiau, Bendroji Europos Rinka jau ima efektyviau veikti. Nors Prancūzija dar tebėra už Šiaurės Atlanto Apsigynimo Pakto ribų, josios santykiai su JAV-mis irgi yra gerokai pagerėję. Ir ji jau daugiau neberodo perdėto pasišovimo tvarkyti Europos ateities, bet yra susirūpinusi savomis problemomis. Tuo būdu, Europos vatrą perima V. Vokietija. Vokiečiai yra įsitikinę, kad finansinių nesklaidumų, /Irancko nuvertinimo ir markės pakėlimo/ kaltininkais yra prancūzai. Ir jie tokio farso pakartojimo nebenori. Taigi, neuostabu, kad paskutiniame /Hagoje/ pasitarime, Willy Brandt perėmė vadovaujamąją vaidmenį. Savo konkrečiais pasiūlymais jis įrodė, kad pokarinė Vokietija politiniai subrendo, o savo ekonominiu svorūpriminė, kad josios pasiūlymai negalės lengvai būti užmiršti. Iš visko atrodo, kad ir Anglijos įstojimas į Bendrą Europos Rinką bus irgi gerokai pagreitintas.

Bendrai Europa yra dar atsilikusi nuo JAV-bių, Ypač gamybos našume. Amerikos darbininkas per valandą pagamina virš 50% daugiau už Europos pažangiausiąją darbininką. Ir kadangi, amerikonas savo našumą pakelia dar 3-3,5% į metus, tai europiečių

teks ilgai amerikoną vytis. Prisiminus, kad didžiausios Europos įmonės yra JAV-ųjų įmonių padaliniai, vis dėlto, galima tikėtis pažangos ir šioje srityje. Pagal Servan-Schreiber, /l'Express redaktorius ir autorius garsios prancūziškos knygos "Le Dėfi Amėricain"/, po JAV-ųjų ir SSSR, trečioji gamybos atžvilgiu pasaulinė jėga yra amerikoniškos įmonės užsienyje. Tų įmonių gamyba jau siekia net 140 milijonų dolerių į metus. Iš kitos pusės Europos ir Japonijos įmonės užsienyje jau irgi pasiekė apie 80 milijonų dolerių gamybą. Per sekančią dešimtmetį reikia tikėtis, kad tokių milijonų įmonių skaičius po truputį mažės, bet užtai pačios įmonės jungsis ir gerokai paaugs. Ypač Europoje, po Anglijos įstojimo į Bendrąją Rinką. O dešimtmečio gale bus visai nesvarbu kaip jas bepavadintum: anglų, vokiečių, italų, prancūzų ar amerikonų. Jos pavirs tarptautinėmis įmonėmis. Ir kaip praeito dešimtmečio pradžioje, amerikoniškos įmonės pasinaudamos pigesne darbo jėga, užplūgdė Europą, šiame dešimtmetyje, jos pėsimes į neturtingesnius kraštus kaip: Pietų Ameriką, Indiją ir t.t. Vieninteliu tokio išsiplėtojimo stabdžiu tegalėtų būti tik nepastovtų kraštų politinė padėtis arba bergždžia tautinė ambicija.

SOVIETŲ SĄJUNGA IR KINIJA

Sovietų Sąjunga yra valdoma klikos, kuri visomis išgalėmis stengsis išsilaikyti. Savo asmenišką saugumą vėrčiami, jienerezikuos branduoliniu susirėmimo su JAV-mis. Jie taip pat neis nei savo įtakos sferoje esantiems nuklysti nuo, jiems tik priimtinos, linijos, bijodami, kad anie nepradėtų savo panašius vādūkus karstinėti ant pasvirusių medelių. Nes dėl tokios baimės pats Kruščėvas atitraukė raketas iš Kubos ir panašios baimės įtakoje 1968 metais jo įpėdiniai išgyiavo Čekoslovakijon. Verta prisiminti, kad iki 1953 metų visi dabartiniai Rusijos valdovai virš 20 metų patys gyveno nuolatinėje baimėje, jog vieną naktį ir jis su šeima gali būti suimti ir sulikviduoti. Ir tik po Stalino mirties išlikusieji susijungė krūvon nušovę didžiausiąją budelį Beriją /kuris dar tebegalėjo tęsti terora/ ir pradėjo šiek tiek ramėsnį gyvenimą. 60-tųjų metų įvykiai Kinijoje nebuvo jau tokie pesimistiški. Tai gali skambėti neįtikimai. Nes yra aišku, kad Mao, kaip ir Stalinas, savo paskutinėse dienose yra išprotėjęs,

ko normaliai reikia tikėtis iš visų mirštančiųjų diktatorių. Tačiau, lyginant jį su Stalinu, reikia pripažinti, kad jo žmogūdiški simptomai buvo gerokai švelnesni. Todėl ir pasmerktieji ar pašalintieji iš vadovaujančių vietų asmenys 60-tais metais, nebuvo tuoj pat likviduojami, o dažniausiai tik viešai išgėdinami ir paroduojami Pekingo gatvėse. Kai Mao mirs /sekančiame dešimtmetyje/ yra galima, kad tie kurie perims valdžią bandys sumažinti gyvenimą varžančią įtampą. Bet jei reikalai pakryptų į priešingą pusę, ir valdžią pasigrobtų histeriški ir agresyvūs jauni kariški diktatoriai, tai, remiantis 60-tų metų patirtimi, pavojuje atsidurtų SSSR, o ne JAV. Štai kodėl ir įtariama, jog ateinančiame dešimtmetyje sovietai gali ryžtis profilaktiniam karui prieš Kiniją.

RYTU EUROPA

Pradėkime Čekoslovakija. Šiandien negalima būtų pasakyti, kad Čekoslovakija jau pragyveno savo juodžiausias dienas. Ir nereiktų per daug nustebti, jei ten prasidėtų teismai tiems, kurie "nusikalto" savo neištikimybė didžiajam sąjungininkui. Nors Čekoslovakai vis dar nesiduoda lengvai prievartaujami. Intelektualai, studentai, rašytojai, menininkai, filmų gamintojai ir darbininkija rodo gan viešą nepasitenkinimą. Visa tai pasiekė tokį laipsnį, kad ir imantriausieji Husak'o pareiškimai nepajėgia pakeisti viešosios opinijos. Ši viešoji nuomonė yra vienodai žalinga moraliniu ir materialiniu atžvilgiu. Simulavimas darbe daro sergančią ekonomiją dar nepajėgesne. Režimas nepajėgia pražioti lūpų nepaminiškes netolimos praeities, nes tai dar tebėra gyva visų čekoslovakų širdyse. Taigi vien tik žodinio judinimo gali neužtekti. Gali prireikti atpirkimo ožių - teismų. To, atrodo, prisibijo ir vengrai, nes savo laikraštyje "Nepszabadsag", jie neperseniausiai ragino savo kaimynus nesugrįžti prie terorizuojančių teismų.

Antroje 6-jo dešimtmečio pusėje centrinėje rytų Europos dalyje ėmė reikštis nuomonė, kad senoji, centralizuota, ekonominis sprendimus daranti sistema yra nusigyvenusi. Ši nuomonė, didžia dalimi liko Čekoslovakijos ekonomistų stalčiuose. Tačiau, 1969 metais tą idėją vėl bandė atgaivinti vengrai. Jie įtikino sovietus, kad galima suderinti ekonominį radikalizmą su politiniu konservatizmu. Taigi jie ir bando. Nepramatome didelio šuolio pir-

mya. Taip kaip ir Jugoslaviijoje, kuri žengė dar ir toliau, pasikviesdama net vakarų kapitalistus, šėrų /akcijų/ forma, įvestuoti į jų didesnes įmones. Firmos kaip Crvena Zastava ir Slovenijales bandė pardavinėti šėrus ir saviešiams žmonėms. Tačiau tokia avantiūra labai užsipovalė konservatiškiausieji partijos sluogsniai, bijodami jog tai yra pradžia tikro kapitalizmo.

Galįdomiausi politiniai įvykiai rutuliuojasi Lenkijoje ir dalinai rytų Vokietijoje. Per anksti daryti rimtesnes išvadas, tačiau yra aišku, kad Gomulka, Ulbrichtas ir Brandt maišo kažkokį "koktailį". Žadama tartis sienų bei prekybos reikalais. Lenkai bandys išnaudoti prekybos galimybes. Nes jie puikiai mato, kad panašia proga jau senokai naudojasi rytų Vokietija. Jie taip pat nenorėtų likti nuošalėje galimuose Maskvos - Bonos sąsveinėjusiuose santykiuose. Bet lenkų kaina nėra maža - jie reikalauja Oder - Neisse linijos pripažinimo. Tačiau praeityje vokiečiai yra pripažinę ir pasižadėję daug didesnių dalykų. Prisimenant kad Varšuvos Pakto nariai tegali praverti savo užbrinkusius langelius tik tiek, kiek jiems leidžia Maskva, ir ne milimetro daugiau, kyla klausimas: ar tik visa tai neturi jau pilno Maskvos palaiminimo? Nei dviem metams po Čekoslovakijos išpravartavimo nepraejus, visa tai gali atrodyti labai paradoksiška. Ypač tiems, kurie maišo moralinius klausimus su politiniais išskaičiavimais.

ATSILIKE KRAŠTAI

Linksmas žinia laukia atsilikusios kraštus. Jiems duonos netrūks. Žinoma, jei jie pasinaudos Šiaurės Amerikos, Vakarų Europos ir Japonijos patirtimi, kur žemės ūkiu vėrčiasi tarp 5 ir 10% darbo jėgos, kai atsilikusiuose net virš 60%. Jau dabar yra pastebima, kad sudarius tinkamesnes sąlygas ir panaudojus moderniškesnes žemės ūkio mašinas, daugelis kraštų, kaip Meksika, Filipinai, Indija, Pakistanas, Ceylonas ir kaikurie Pietų Amerikos kraštai, noriau imasi žemdirbystės. Šioje srityje, sekančiame dešimtmetyje, tikimasi gerokos pažangos. Visa tai, žinoma, sukels kitus rūpesčius. Sumažėjus darbo jėgos poreikaviimui ūkiuose, žmonės gužės į miestus. Kraštai, kurie dar neišvystė savosios pramonės, nepajėgs tokį jėgos perteklių aprūpinti darbais. Čia kaip tik galėtų teigiamai pasitarnauti užjūrinės /JAV, Europos bei Japonų/ firmos, įsteigdamos gamybines įmones. Vertėtų pastebėti, jog panašioje padėtyje atsidurs ir sovietija su Kinija, nes ir pas juos dar

perdidelė darbo jėgos dalis yra prirakinta prie ūkio darbų.

ARABAI IR IZRAELIS

Baigiantis metams, arabų kraštai turėjo konferenciją Rabat mieste. Kaip ir buvo tikėtasi, nesusitarta jokiai rimtesniai ofenzyvai prieš Izraelį. Taip pat neprieita nei prie taikingesnės išeities. Tie arabų kraštai, kurie yra gyviau įsivėlė į ginkluotą konfliktą prieš Izraelį, puikiai žino, kad bet koks planavimas ginkluotam Izraelio užpuolimui neturi sovietų pritarimo. Tiems, kurie gyvena atokiau, jau pabodo tokio konflikto finansinis rėmimas. Taigi pasilikta prie partizaninės veiklos. Ir žengiant į sekančią dešimtmetį, padėtis lieka nepakitusi. O vistiek tenka tikėtis, kad vakarų - rytų santykiams švelnėjant, arabai bus priversti, susėdus prie bendro stalo su žydais, ieškoti kokio nors ilgalaikio sprendimo.

KANADA

Kanados ekonominius rūpesčius lengviau pramautyti, negu josios politines problemas. Kadangi mūsų ekonomija yra artimai susijusi su JAV, tai mums teks išgyventi ir tuos pačius ekonominius sukrėtimus. Kainos pakils ir padidės bedarbių skaičius. Tikimasi bedarbių būsiant net 6%, o labiau atsilikusioms provincijom /kaip Kvebekui ir Atlanto provincijom/ gresia net iki 20%. Dėl sumažėjusio pelno ir dėl pakilusios bedarbės, busiųjų mažiau streikų. Tačiau ateinantieji metai nebus patys blogiausieji Kanados istorijoje.

Politinėje srityje visados sunkiau daryti "pranašavimus". Kas liečia Kvebeką, yra dar sunkiau. Tačiau, galima vis dėlto tikėtis, kad ekonominiui gerbūviui smunkant, separatistai bandys versti kalnę angliškajai Kanadai. O kadangi jau dabar iš visų Kanados bedarbių 43% yra Kvebeke, tai galima tikėtis, kad ši faktą kas nors bandys panaudoti, iliustruojant, kaip toli galima ekonomiškaai nusmukti, kai krašto politinė padėtis pastidaro nepastovi. Viską žinoma parodys šiemišiniai provinciniai rinkimai. Iš paviršiaus /spaudos ir pan. šaltinių/ atrodo, kad separatistai turėtų stiprokaai pasirodyti. Tačiau nenustebkime, jei laimės liberalai.

LAISVINIMO SRITYJE

Sekančiame dešimtmetyje prisirasime prie "raupuotųjų" iš Lietuvos atsilankymų. Taip pat bus dažnesnių ir naudingesnių išvykų į Lietuvą. Išmokę šalčiau ir logiškiau elgtis, nepakliūsime į Maskvos žabangas ir todėl savo tarpe nesusiskaldysime. "Valstybininkai" ir "tautininkai" tebedarys savo "THING", bet be perdidelių tarpusavinių rietenų.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

"Second class mail registration number 1952"

LEIDŽIA SPAUDOS B-VĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Vyr. redaktorius dr. Henrikas Nagys.
Administracinis ir techninis redaktorius Pranas Paukštaitis.
TEL. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal 690, -- Quebec -- Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$7.50 Canada \$7.50
JAV ir Pietų Amerika... \$8.00 USA & South America. \$8.00
Visur kitur \$8.50 Other Countries \$8.50
Atskiras numeris \$0.25 Single copy \$0.25

Adresų pakeitimas 25 ct. (siųsti prie prenumeratos arba pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

MAŽOSIOS LIETUVOS LIKIMAS

Minėdami sausio 15-osios sukaktį, prisimindami Klaipėdos krašto sukilimą ir prijungimą prie Lietuvos respublikos, neišvengiamai prisimename ir minime taip pat visos Mažosios Lietuvos problemą. Mažosios Lietuvos reikšmės mūsų kraštui niekas negali nuginčyti: pirmasai spausdintas žodis pasirodė tenai, pirmųjų ir vienas didžiausių lietuvių poetų - Kristijonas Donelaitis kūrė joje, Mažosios Lietuvos teritorijoje buvo spausdinamas lietuviškas žodis spaudos draudimo metu, legendarinis sukilėlis Herkus Mantas tenai išėjo su savo drąsiais vyrais kovoti prieš germaniškąją okupaciją, tūkstančiai kovotojų už Lietuvą ir lietuviškąją kultūrą gimė ir veikė Mažajoje Lietuvoje. Ir šiandien mūsų tarpe - išeivijoje ir okupuotoje Lietuvoje - yra didelis būrys taurių lietuvių, kurie dirba lietuviškai ir Lietuvoje. Pačiam Klaipėdos krašte, per tą nedaugelį laisvės metų, tūkstančiai mažlietuvių skleidė lietuvišką žodį ir susipratimą ir padėjo kurti Lietuvos respublikai. Visa tai reikia atsiminti, kai kalbame apie Mažąją Lietuvą ir jos likimą. Mažosios Lietuvos likimas šiandien daug kuo panašus į pačios Didžiosios Lietuvos likimą. Abu kraštai užimti, valdomi to paties imperialisto. Abu kraštai niokojami ir bandomi paversti integraline dalimi Sovietų Sąjungos. Tik tai Mažoji Lietuva yra daug laikinesnė būklė negu Didžioji Lietuva. Mažoji Lietuva, tai yra, lietuviškoji Prūsija šiandien yra dykuma, apgyvendinta rusų kolonistų. Joje lietuviškas vietovardis, lietuvių kalba ir pats lietuvis yra baigiami žudyti vienokiu ar kitokiu būdu. Gyventojai ištremiti, miestai, kaimai, upės ir ežerai pakrikštyti rusiškais vardais. Jeigu tokia padėtis tęsis dar keltolika metų - o nėra kolkas ženklų, kad kas nors greitai pasikeistų - Mažoji Lietuva tikrai tebus žemėlapinis prisiminimas. Buvo asmenų, kurie /mūsų manymu, pagrįstai/ kaltino dabartinius sovietinės Lietu-

vos valdovus, kad šie, padlaižaudami savo ponams Kremliuje, nedrįso iškelti teisėtų pretenzijų bent į dalį lietuviškos Prūsijos teritorijos. /Bet gi sunku pasakyti ar tokie reikalavimai būtų buvę Maskvos patenkinti, nes tuo metu Sovietiją valdė plieninė Stalino ir NKVD ranka. / Atlydžio metu taip pat neteko pastebėti sovietinėje lietuvių spaudoje jokių rimtesnių pasisakymų tuo reikalu. Atrodo, kad lietuviškiems sovietiniai pareigūnai Mažąją Lietuvą nurašė, nes to reikalavo Maskva. Vokietijoje šiuo metu triukšmąjį vokietčių sričių atstovai niekur nei žodžiu neužsimena apie Prūsijos lietuviškumą, - jie net Klaipėdos krašto priklausomybės Lietuvai nenori pripažinti. Be to, reikia atsiminti, kad ir Lenkija gavo savo dalį Prūsijos, kaip karo grobį. Tokiu būdu, trys valstybės mūsų nei girdi, nei klausos, nes joms lietuviškos Prūsijos likimas išspręstas. Trys valstybės, su kuriomis mes per amžius turėjome teritorinių ir kitokių nesupratimų. Tokioj perspektyvoj mūsų kova už lietuviškosios Prūsijos prijungimą prie atgimiančios laisvos Lietuvos neatrodo lengva. Tačiau niekas ir nei vienas negali pramatyti ateities. Gali tad atsitikti, kad ateinančių metų ir įvykių sąvartoje vėl iškilis lietuviškos Prūsijos problema, ir tam momentui mes turim būti tinkamai pasiruošę. Telkime - ir tai yra daroma! - visus dokumentus ir kitokią įrodomąją medžiagą, kad, reikalui esant, neišeitume prieš viešumos ir tarptautinius tribunolus vien tik tai su jausmingais šūkavimais. Ašarom ir prakalbom kitų nesujaudinsime. Reikės irodymų. Reikės draugų - kitų tautų tarpe. Reikės daug pastangų ir apskrumo. Reikės nemaža išlaidų ir patyrusių žmonių. Visa tai šiandien galima organizuoti ir paruošti. Ir tai yra mūsų kova, kuri kada nors, tikėkimės, nulems Mažosios Lietuvos ateitį ir likimą.

Henrikas Nagys

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pažiūras ar nuomonę. Laiškai gali būti trumpinami. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami. Red.

AUSTRALIJOS LIETUVIAMS
VILNIETIŠKAS SVEIKINIMAS
Pono V. Senulio iškeltoji Nepriklausomoje Lietuvoje santykiavimo su ukrainiečiais problema yra teisinga ir svei-

kintina. Labai gaila, kad atstumotolis neleidžia vilniečiams artimai bendradarbiauti su Australijos lietuviais ir supažindinti juos su vilniečių - ukrainiečių išvystytu santykiavimu. Tad tebūna man leista

per Nepriklausomą Lietuvą suglaustai paminėti: kad nuo 1964 m. Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga esame pasirašę su Ukrainos Karo Veteranų Sąjunga draugiškumo deklaraciją ir pasikeitę nuolatiniams ryšiniškais; kad vilniečiai dalyvauja Ukrainos valstybinėse šventėse ir kitų sukačių minėjimuose, o ukrainiečiai dalyvauja Vilniaus Dienos minėjime; kad Ukrainos prezidentas egzilėje jau yra apdovanojęs porą lietuvių aukščiausioju Ukrainos ordinu ir kad ruošiamas bendrus ukrainiečių - lietuvių koncertus.

Tiesa, kad vyriausieji lietuvių politikos vairuotojai iki šiol šaltokai žiūrėjo į santykiavimą su ukrainiečiais. Bet, kaip atrodo, po paskutiniojo Vliko seimo nebus išvengiamas politinio kurso keitimas, nes seimas pasisakė už siūlomą su ukrainiečiais bendradarbiavimą.

Kazys Veikutis
Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas.

DIDŽIAI GERBIAMAS REDAKTORIAU,

Labai ir labai širdingai dekoju Tamstoms už man nemokamai ir reguliariai siuntinėtą Tamstų leidžiamą ir redaguojamą laikraštį "Nepriklausomą Lietuvą". Kiekvieno naujo numerio gavimas man suteikia džiaugsmo ir sudaro malonumo beskaitant, pajavirina mano kasdieninį pilkajį invalido gyvenimą, atitraukia nekuriam laikui nuo kasdieninių minčių ir suteikia naujų jėgų tolimesniai gyvenimui. O beskaitant gautąją spaudą, atsiveria didesnis akiratis į platųjį pasaulį. Kiekvienas naujai gautas numeris yra mano perskaitomas nuo pirmojo ligi paskutiniojo puslapio.

Mieli geradarai, dabar turiu aš vieną prašymą ir su juo kreipiuosi į Tamstas. Dabartiniu metu gavimas Tamstų laikraščio nemokamai man yra labai didelė parama moraliskai. Tai norėčiau aš Tamstų paprašyti ir ateinančioms 1970 metams taip pat reguliariai siuntinėti man Tamstų leidžiamą laikraštį "Nepriklausomą Lietuvą" nemokamai, žinoma jeigu tik tai galimybė leis tą Tamstoms padaryti. Už tai iš anksto lieku aš Tamstoms labai ir labai širdingai dėkingas. Sekmės ir išvermės tame spaudos daro bare.

Jūsų Pranas Bagdanavičius

Gerb. redaktorai,

Tamstų laikraštį "Nepriklausomą Lietuvą" gaunu tvarkingai, ir nuolat džiauju dekoju. Čia pat nuolatiniu prašau redakciją - būkit geri, malonėkite siųsti man laikraštį ir sekantiems 1970 metams, už ką būsiu labai dėkingas. Aš ir vėl prašyčiau redakciją pasakyti kas apmoka už man siunčiamą laikraštį. Bet šitai nėra taip svarbu, tik svarbu ir džiugu, kad gaunu laikraštį, nes dabar po mano žmonos mirties, gyvena vienas lietuvis Lankenhagen tarp 800 senelių ir bendrai Lankenhagen-tarp 40 000 žmonių. Tad be lietuviškos spaudos būtų dar niuresnis mano gyvenimas. Todėl visiems, kas siunčia man spaudą ar kitą, iš širdies dekoju.

Šia proga aš ir vėl labai nuširdžiai dekoju Lietuvių Moterų Dainos grupei už man jau vienam, kaip našlaičiui, suteiktą centų paramą, užuojautą dėl žmonos mirties, o taip pat dekoju moterims dainininkėms už Kalėdų šventėms atsiųstą dovanėlę.

Šioms moterims ir redakcijai ir visiems kitiems geradariam

Kanados Lietuvių Fondas Lithuanian Canadian Foundation

Kanados Lietuvių Fondo narių suvažiavimo prezidiumas: (iš kairės) Tarybos pirm. inž. V. Balsys, suvažiavimo prezid. pirm. A. Kuolas, Fondo v. bos pirm. dr. A. Pacevičius ir prezidiumo sekretariai P. Bastys ir J. Bulionis.

KANADOS LIETUVIŲ FONDO SUVAŽIAVIMAS

Kanados Lietuvių Fondo narių suvažiavimas įvyko Toronto Lietuvių Namuose gruodžio 13 d. Tarybos pirmininkas inž. V. Balsys taręs atidaromąjį žodį pasiūlė pirmininkauti Aug. Kuolą ir sekretoriauti P. Bastį ir J. Bulionį. Suvažiavimas rankų paplojimu pasiūlymą priėmė. Į mandatų komisiją įėjo K. Lukošius ir inž. M. Meiliūnas. Po kun. P. Ažubalio invokacijos ir KLB Krašto Valdybos pirmininko dr. S. Čepo sveikinimo ėjo pranešimai. Pranešimus apie Lietuvių Fondo veiklą padarė inž. V. Balsys, valdybos pirmininkas dr. A. Pacevičius, išdėtininkas inž. P. Lelis ir revizijos komisijos vadovai J. Gustainis. Pranešimuose prisiminta ir tylos minutės susikaupimu buvo pagerbti mirę Fondo nariai Juozas Švėgžda ir Povilas Pretkus. Iš pranešimų išryškėjo, kad Fondas tiek nariais ir tiek pat įnašais auga ir stiprėja. Narių Fonde yra 352 ir jų įnašai artėja prie 60.000 dol. sumos. Pagal revizijos komisijos aktą kasos knyga vedama tvarkingai ir padarytos išlaidos turi pateisinamus dokumentus. Mandatų komisijos surinktais duomenimis suvažiavime dalyvavo 43 asmenys, iš jų 7 įvairių organizacijų įgaliotiniai. Jie visi atstovavo 104 narius su 262 balsais.

gai ir padarytos išlaidos turi pateisinamus dokumentus. Mandatų komisijos surinktais duomenimis suvažiavime dalyvavo 43 asmenys, iš jų 7 įvairių organizacijų įgaliotiniai. Jie visi atstovavo 104 narius su 262 balsais.

Diskusijos dėl pranešimų buvo gana gyvos. Į jas aktyviai jungėsi visa eilė asmenų. KLB Krašto Valdybos nariai nesutikdami stoti į Lietuvių Fondą nariais, reikalavo, kad būtų pakeistas įstatų 18 faragrafas. Fondo reikalus ginantieji aiškino, kad nebūtų tiksli įsileisti sprendžiamu balsu į Tarybą nenarius. Reikia manyt, kad laikas šiuo atveju bus geriausias gydytojas.

Pelno paskirstymu taip pat, kaip ir paprastai, ne visi buvo patenkinti. Girdi, kodėl ne pavasarį, o rudenį skirstyti? Ne-reikėję jo išbarstyti po mažas kolonijas, o skirti didelėm sumom stambliems ir pagrindiniams vienetams. Neva nus-kriausta likusi KLB švietimo komisija, kuri negalėsianti visu savo įsipareigojimų įvykdyti. Kadangi Fondas šiomet skirstydamas pelną atsižvelgė tik į dideles bet kartu ir mažutes kolonijas, tai tie nariai, kurie turi tiesioginius ryšius su lietuvių šeštadieni-nėmis mokyklomis tokį švietimo reikalų supratimą ir paskirstymą užgyrė. Dažniausiai tie, kurie kritikuoja - ma to tik save, o Fondas turi matyti visus. Tikėtina, jei kuomet pa-aiškęs, kad yra kitų dar svarbesnių reikalų, tai Fondas ne-bus abejingas, išties ir jiems savo ranką.

Suvažiavimui einant į pa-baigą išdėtininkas pranešė, kad Lietuvių Fondas gavo įnašą iš p. Traškevičienės, mirusio

vyro pulk. P. Traškevičiaus įamžinimui L. Fonde - 200 dol. ir Antano Liaukaus iš Hamiltono per inž. J. Kšivicką - 500 dol.

Suvažiavimas buvo baigtas Lietuvos Himnu. B.

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI

356. Telšinskas Stasys \$100
357. Leveriai Ona, Juozas 100
358. Kerulis Vaclovas 100
359. Skrebutėnas Vacl. 100
360. Putečiai Anelė, Jonas 100
361. Pundžius Viktoras 100

PAPILDĖ ĮNAŠUS:
22. Inž. Naikauskas St. iki \$500
229. Dr. Naikauskienė D. " 200

Su šiais įnašais užbaigėme 1969 metus kurie davė 34 naujus narius ir \$9900 įnašų. Didesnė pusė tų įnašų sudėjo senieji nariai savo įnašų papildymais. / Praeitais metais gauta 110 naujų narių ir \$14600 įnašų. Ypačingai mažai narių buvo iš Montrelio ir Hamiltono, tik po 2 iš kiekvienos šių didelių kolonijų. / Torontas davė 15. /

1969 m. gruodžio 31 d. Fondo stovis toks: Narių 361, įnašų ir aukų \$58072, procentų \$1387.99/Parama jau prirašė % už 1969 m. antrą pusmetį. Išlaidos: išmokėta pašalpy \$2200, admin. išlaidų \$255.55. Jas sudarė blankų, vokų, pakvietimų spausdinimas, pašto ženklai, nuoma už salę ir kitos išlaidos. Fondo įgaliotinių yra 9: J. Skardis, J. Beršėnas, inž. A. Paškevičius, inž. S. Naikauskas, P. Liaukevičius, A. Dudaravičius, J. Alonderis, P. Augaitis ir inž. J. Kšivickas.

Fondo vajaus užduotis 1970 m. pasiekti įnašų sumą iki \$70000 kaip plane numatyta.

P. Lelis,
Vajaus ved. ir išdėtininkas

MIRE SIMAS NARUŠIS, Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos pirmininkas, išbuves tose pareigose penkerius metus. Jis mirė gruodžio 23 d. Sydneyje, Fairfield ligoninėje, sulaukęs 71 metų amžiaus. Prieš kiek laiko veltoniui buvo padaryta pakartotina virškinimo trakto operacija, bet ir ji jau negelbėjo -- ilgos įsisenėjimas, atrodo, buvo išsiplėtęs į visą organizmą.

linkiu geros sveikatos, gražiu Kalėdų švenčių ir laimingiausių 1970 Naujų Metų.

Jus gerbiantis
J. Karpavičius -

3012 Langenhagen-Hannover,
Pflegeheim Walsroderstr. 121.
H. 15 W. Germany

Šiems asmenims NL siuntinėjama nuo 1962 metų ir be abejoj, siuntinesime ir toliau, bet ir norime priminti, kad Bagdanavičiui už siuntinėjimo dali laiko yra mokėjęs K. Činčius iš Toronto, o už paskutiniuosius du metus F. Bočiūnas iš Hartford, Conn. USA. Karpavičiaus vardu siuntinėjama, yra mokėjęs Dr. E. Malkus iš Seaforth, Ont. ir Br. Abramonis iš LaSalle. Tikime, kad ir toliau, bent dalinai apmokėti, atsiiras geradarių. NL.

A. A. JUZEPAI JAUGELIENEI mirus,
p.p. Strikaičių, Šablaskų ir Jaugelių šeimas užjaučiame ir drauge liūdime

Rimkevičius ir Niedvaroi.

- "NL" naujiems prenumeratoriams tik \$5.00 už pirmus metus!
- Naudokitės šia patogia užsisakymo forma:

Vardas ir pavardė

Adresas

Parašas

Data

Balys Brazdžionis ir Ed. Vengianskas vienoj TV programoj kalba į Chicago ir apylinkės žiūrovus. Foto M. Nagis.

RAMOVĖNŲ VEIKLA LIETUVIŲ TELEVIZIJOJ.

Jau ketvirtus metus Chicagoje veikia Lietuvių Televizijos programa per 26 kanalą. Jos sumanytojas ir įsteigėjas p. T. Šlutas, kuris veikia visą darbą ir veža. Veža sunkiai, tik galus su galais sudurdamas, nes išlaidos yra labai didelės. Metinė apyskaita, tik už pusės valandos laiką yra virš 24 tūkstančių dol.

Daugumą pajamų sudaro aukos ir nedideli skelbimai. Chicago ramovėnai p. Oželis, E. Vengianskas ir šių eilučių rašėjas, prisidėjo daug per tuos tris metus. Akt. Oželis ir p. Vengianskas padėjo sudaryti Chicago ramovėnų filmą, kurio ilgis apie 1200 pėdų. Jame pavaizduotas ramovėnų gyvenimas ir 50 m. sukaktis. Ed. Vengianskas padeda vesti ir

sudaryti paskutiniu laiku programą, p. Oželis padeda prie kitų filmų sudarymo. Man teko jau sudaryti ir praveisti net 8 programas, kurios pareikalavo daug pastangų ir lėšų.

Yra kalbėję visuomenę ramovėnai: p. A. Reklaitis, R. Skipaitis, prof. Dirmanas ir kt. Kariuomenės šventėse dalyvavo ir šauliai, ir skautai. Ypač buvo visiems malonu pamatyti brolių Motuzų filmą žygis į Vilnių 1939 m.

Šių metų birželio mėn. 1 d. buvo surengta vien jaunimo programa, kur Dalytė Eidukaitė dainavo solo, Myk. Mašiotas akordionu grojo, o Karytė Brazdžionytė išpildė du kūrinius piano.

Bal. Brazdžionis

TRUMPAS ŽVILGSNIS '60-ojo DEŠIMTMEČIO LIETUVIŠKOS SPAUDOS PUSĖN

Al. Gimantas

Didžiausios spaudos, radijo ir televizijos laidų komentatoriai tiesiog išsijuoje stengiasi peržvelgti paskutiniojo dešimtmečio įvairiausius įvykius. Apsieit, ką žmonija ar vienas ar kitas kraštas pasiekė, neteko, įvykdė, kas stengiasi ir kas ne, kaip visa tai įvyko, pavyko ar vienokie ar kitokie siekimai neišsipildė. Galime būti tikri, kad ir mūsų spaudos žvalūs bendradarbiai pasistengs visus tuos įvykius gretinti su lietuviškojo gyvenimo prajovais ir paliesti, kiek jie turėję įtakos tiek pačiai Lietuvai, tiek ir jos išėjimui užjūriuose.

Šiam autoriui ši kartą terūpi tik prabėgomis peržvelgti lietuviškojo gyvenimo atspindžius, kiek jie buvo ryškūs mūsų periodikoje. Pažiūrėti, ar padarėme bent kiek pažangos, ar likome ištikimi saviems pažadams, įsipareigojimams, iškilmingoms deklaracijoms. Pažvelgti į mūsų spaudos lygį, palyginti, ar pasimokėme iš praeities klaidų, nesklandumų, ar stengėmės kelti savosios spaudos kultūrinį lygį, ar stengėmės vykdyti savų veiklių skaitytojų ir visos visuomenės pageidavimus savajai spaudai. Ar kreipėme bent kiek dėmesio į savosios "tyliosios daugumos" lūkesčius? Ar bandėme bent kiek išgirsti ir paisyti mūsų lietuviškojo jaunimo nusiteikimus ir sugestijas, kurias jie turėtų savajai spaudai? Jau

senokai, dar prieš paskutinio dešimtmečio pradžią, tūli mūsų autoritetai nekartą garsiai šaukė, kad pats laikas vieni kitiems paskelbti abipusės amnestijas ir nebepulti vieni kitų, nežeminti nei savųjų, nei svetimųjų, nei mūsų jaunimo akyse vieni kitų. Tarpusaviai ginčai, aišku, buvo ir bus, vien amnestija mes jų neišgydysime, bet pats būdas, kaip toji polemika yra vedama, yra visiškai nepriimtinas save gerbiančiai bet kuriai visuomenės daliai. Deja, šioje srityje, jei spręsimas iš mūsų spaudos puslapių, pažanga labai menka padaryta. Pragiedruliai, tiesa, bent kiek jau galimi išvelgti, bet, visumoje, dar labai daug ko galima būtų atsiekti.

Skaitytojų laiškaai vis dažniau pasirodė mūsų laikraščiuose, byloja, kad pageidaujamos tūlos reformos, norima, kad savieji periodiniai leidiniai teiktų kiek galint daugiau ir platesnės informacijos, jokiū būdu neignoruoju, tiesiog gyvybinės reikšmės informacijų, nors jos, kartais, ir nevisai mums malonios ar priimtinos būtų. Ir šioje plotmėje dar netiek daug atsiekta. Dar vis pasitaiko tik "pusinės" informacijos, tik pusę burnos išreikštos, o kiek dar tų visų natylėjimų, lyg vienu ar kitu įvykiu visiškai nebuve, lyg jie būtų nesvarbūs, lyg ignoracija galėtų pateisinti visuomeninį nesubrendimą. Ir graudu ir skaudu skaity-

Prof. dr. A. RAMUÑO - Ottawos universiteto pedagoginio mokslo vicedekano nauji veikalai:

DEVELOPMENT OF THE WHOLE MAN THROUGH PHYSICAL EDUCATION

Išleido Ottawos universitetas, 435 psl. Ipvada parašė Avery Brundage, tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas. Prof. J. Maritain pareiškė apie šį darbą: "Toi galutinis klausimo išryškėjimas".

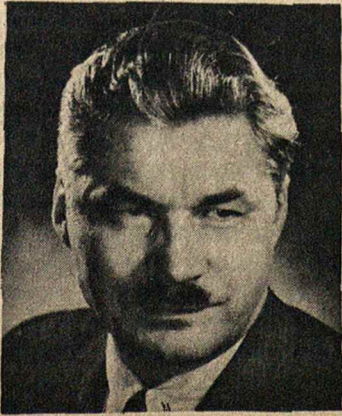
IS SUTEMŲ Į AUŠRĄ

Jame iškeltos naujos mintys apie žmogų, tautą ir žmonių kosminiam amžiumi prisidėdant.

DIALOGUE ENTER ROME ET MOSKOU

Ekumeninis žvilgsnis į Rusijos ir Europos santykius praeityje, dabartyje ir ateityje. Ipvada parašė kardinalas Koenig. Išleido Ottawos Un-tas.

Veikalai gaunami A. V. parap. Kioskoje, 1465 De Seve St., Montreal 205, P. Q.

ŽMOGUS TINKLE

Loren Eiseley
(Pesilvanijos Universiteto antropologas)

Vieną kartą, netikėtai, mane pamokė voras. Tai įvyko Vakarų kantonuose, lietingą rytmetį. Tyrinėjuau ilgą griovį, jieškodamas žemės sluogsnuose suanglėjusių liekanų. Staiga, prieš akis pasirodė didžiulis geltonai juodas voras, kurio tinklas laikėsi už šiurkščios žolės, nukaręs griovio pakraščiu. Čia buvo jo pasaulis, ir jo išplėstos kojos su žnyplėmis galuose galėjo jausti mažiausią virptelėjimą, sujudinanti tą trapią struktūrą, kurioje jis gyveno. Voras žinojo vėjo truktelėjimą, lietaus lašo kritimą, pagautos peteliškės sparnelių trukčiojimą.

Pieštuku smaigaliu atsargiai paliečiau vieną tinklo siūlą. Tą pačią sekundę tinklas suvirpėjo ir vis daugiau raibuliavo patikrintas impozantiškojo gyventojų žnypliu. Visa, kas tik būtų užkliudęs nageliais ar sparneliais tą fantastišką radarą - būtų buvęs sunarpliotas. Kai virpėjimai rimo, galėjau matyti vorą, tikrinantį pagrindinius siūlus, jieškantį signalo iš iklūvusio sutvėrimo. Pieštuko

ti, kai ir toliau, vieni laikraščiai puola kitus laikraščius, vieni spaudos bendradarbiai įtarinėja, šaipos ar visiškai neteisingai užsipuola tokį patį kito laikraščio bendradarbi. Nesaisto jokia spaudos ar žurnalistinė etika, lyg tikras mūsų visų priešas nebūtų ten toli, Rytuose, bet jo ieškoma čia pat, savųjų tarpe. Daug ką galime prikišti didžiajai spaudai, bet joje niekad nerasime, kad vienas leidinys pultų kitą, kad vienas kolumnistas užsi-pultų kitą, norėdamas jį suniekinoti, apšmeižti. Deja, mūsų spaudos puslapiuose dar to vis pasitaiko. Apsieit, ir šioje plotmėje, per sekantį dešimtmetį yra kas pagaltoti ir bandyti, kiek galint, kiek sugebant, kelti mūsų spaudos kultūrą, informacinį jos lygį, kartu siekiant profesinio lygio. Tai yra įmanoma, nes turime užtektinai jėgų, norinčių ir suprantančių, kad niekad nesudomsime lietuviško spausdintu žodžiu savojo jaunimo, jei nepakelsime savosios periodikos lygio. Jei nekreipsime dėmesio į šį faktą, turime pagaliau suprasti, kad kitas kelias nevien tik nuves į stagnaciją, stovėjimą vietoje, bet ir eventualiai pabaigą, kurios, aišku, juk niekas negali linkėti savajai spaudai. Bet jei ne-turėsime skaitytojų, talkininkų ir rėmėjų iš dabartinės jauniosios kartos pusės, nereikia ir aiškinti kas laukia toliau...

Todėl gal ir nederėtų kaltinti tuos, kurie, nors ir puikiai jausdami aiškiai lietuviškųjų leidinių infliaciją, dar pasirodė ir su nauju laikraščiu. Jei šis autorius gerai supranta tas intencijas, regis, nauji laidiniai ir siekia bent kiek paveikti esamus spaudos balsus, kad tie, savo ruožtu, taptų bent kiek platesniais, tolerantesniais ir daugiau priimtiniais platesniems išėjimams. Atlikę savąją misiją, jei tik iki to laiko išstės, tokie leidiniai sustos, nes, vargiai, ar jų tikslas yra iššaukti bet kurią konkurenciją tarp jau senokai leidžiamų laikraščių. Įdomu, kad tam tikri rezultatai, tų naujų leidinių poveikis seniems leidiniams, jau tikrai galimas išvelgti. Tuo turėtų džiaugtis kiekvienas, kuris tik sielojasi lietuviškosios spaudos dabartimi ir ateitimi.

smaigalis buvo įsiveržimas, kokio prieš tai dar nėra buvę, į jo pasaulį.

Voras buvo apspręstas voriško supratimo; jo pasaulis buvo voro pasaulis. Visa kita už jo - nesuprantama, nepasiekiamą - geriausiai atveju brutali materija vorui. Keliaudamas toliau, kaip koks didžiulis šešėlis, suvokiau, kad voro gyvenimui aš neegzistavau. Nėgana to, galvojau, žingsniuodamas tolyn, fagocitams, baltiesiems kraujo kūneliams, besirstantiems šiuo momentu su šokia tokia elementaria inteligencija tarp visokių kanalėlių ir vamzdelių mano kūne /be kurių aš irgi negalėčiau egzistuoti/ - mano sąmoningasis "Aš" irgi neturėjo jokios reikšmės. Aš, iš tikrųjų, buvau ir kažkoks cheminis tinklas, kuris - kaip ir mano sutikto voro - siunčia signalus tiems amebiškiems padarams; natūrali aplinka, kurioje jų generacijos gyveno, žuvo ir vėl gyvens ir sunyks.

Pradėjau suvokti, kad tarp daugybės pasaulių, kuriuose egzistuoja gyvi padarai - dideli ir maži - visi tam tikra prasme apriboti. Mes visi esame sutvėrimai daugelio įvairių dimensijų, prasikodami per vieni kitų gyvenimą, lyg kokie vaidiniai pro uždarytas duris.

Per eilę metų mintyse dažnai sugrįždavau prie to susitikimo su voru. Kodėl mane neramina tas prisiminimas? Ar tas voro abejingumas žmogaus triumfui? Juk, be abejonės, mes triumfuojam. Galvojant apie praeitį, - neišsivaizduojama dauguma žemės tvarinių, gal būt apie 90% - išnyko. Gyvybės formos, kurios vešėjo daug ilgesnį laiką, negu kad žmogus egzistavo ant žemės - išnyko, arba taip pasikeitė, kad vargu beatpažįstamos. Specifinės rūšys žūna kartu su aplinka, prie kurios jos prisitaiko. Daugelis gyvūnų laimėjo katastrofiškoj gamtos situacijoj šiek tiek laiko, kad vėliau vis tiek išnyktų. Per tris bilionus metų lėto keitimosi ir skausmingų pas-tangų, - tik vienas padaras išvengė specializacijos pinklių. Tas padaras tai - žmogus. Tai reikėtų sakyti atsargiai, pašnibždomis, nes jo pasaka dar nebaigta... Su žmogaus smegenų vystymusi gali gale susiformavo specifinis padaras, kuris paradoksiškai - kaip tik dėliai to ir išvengė specializuotųjų likimo.

Galų gale supratau, kodėl aš vis atsimindavau tą vorą, be-čiupinėjantį savo tinklą - pasaulį sklauto atšvaitoj. Žmogus prasiveržė pro užtvarą, kuri suvaržė visus kitus padarus. Ir dabar jo mintys bando suvokti save per erdves ir laikus.

Voras buvo simbolis žmogaus miniatūroje. Žmogus irgi guli tinklo širdyje, tinklo, nusitęsusio per erdvę ir laiką. Jo puiki akis nuo Palomaro kalno žiūri į milijono šviesos metų nuotolį; jo radio ausys girdi šnarėjimą dar tolimesnių žvaigždžių; jis išvelgia pro elektroninius mikroskopus savo paties kūne dulkinės dalelytes... Tai tinklas, kokio nenumezgė iki šiol dar joks žemės tvarinys. Prikritęs prie jo širdies, žmogus klausosi, kaip tas voras. Klausosi jis ir savo ateities...

Voro prisiminimas manęs dar vis nustoja jaudinęs. Voro mintys voro pasaulį; jautrus lietaus lašui ir peteliškės sparnelių plastelėjimui, niekam kitam, niekam netikėtam - kaip kad pieštuko smai-

AKYS

Vasil Chaplenko

Ukrainiečių rašytojas. Vasil Chaplenko, reikia manyti, šarptai prisimindamas anuos tragiškus 1933 m. laikus Ukrainoje, parašė šį baisių prisiminimų vaizdelį, kuris buvo atspausdintas laikraštyje "Svoboda". Tais metais, kaip žinome, Ukrainoje siautė Stalino sudaryta bado grėsmė. Čia paduodamas to vaizdelio vertimas.

Akys... Aš mačiau jas, kai rytmetį eidavau į mokyklą ir po pietų grįždavau namo. Jos buvo tamsios ir šviešiančios, tarytum dvi lemputės ar maži antracito gabalėliai.

Tos žmogystos kūnas kartą gulėjo ir ant mūsų frontinių durų laiptu. Iš tikrųjų, ant laiptu buvo persisėvėrus tik jos galva. Giliumo ir kojos - buvo gatvėje, tiesiog purvyne. Pas ją nebuvo jėgų pasilipti bent kiek aukščiau...

Kai kam galėjo atrodyti, jog tai ne žmogystos kūnas, bet skarmalu gniūžulys, kurį kažkas išmetė lauk. Vien tik išsukinėtoms bado kojos ir ištinę pusuogiai riešai rodė, jog tai žmogystos esama. Pora senų batų, suraišiotų virvagaliais, nebepajėgė visvien uždengti nuogo kairiojo kulno...

Tai buvo jauna, rami Ukrainos kaimo mergaitė, kuri, ieškodama duonos kąsnio, atvyko į miestą. Čia ieškojo darbo ir duonos. Deja, neradono nei vieno, nei kito. Bereikalingai beldėsi į miesžionių duris ir langus. Jie tokių svečių nelaukė. Bereikalingai atkišusi ranką maldavoms nors trupinėlio duonos, ir tos negavo. Pagaliau, vargšė tiek išbadėjo ir nusilpo, jog dažnoj

galiui. Ar žmogus žmogaus pasaulį yra kitoks? KAS YRA TAI, KO MES ESAM DALIS IR KO MES NEMATOM?

Mes per daug išvystę savo ledynų amžiaus intelekta, kuris dabar tik trumpai stabtelia prieš išsiverždamas į erdves. Nebeužtenka matyti kaip tik paprastas žmogus ma, net ir iki pasadliū ribos. Nėgana laikyti branduolinię energiją rankoje, kaip kad laikė žmogus jietį, ar žiūrėti į žaibus, ar praeitį, ar ateinančius laikus, kaip žmogus žiūrėjo iktidabar. Jeigu mes taip tęsime, nepaprastieji žmogaus smegenys - bus tik nauja senųjų specializacijos pinklių versija. O gamta yra pilna pinklių gyvyliams, kurie nesimoko.

Nebeužtenka klausytis viename gale žvaigždžių traktelėjimų, net nebėgana tyrinėti DNA nuostabią spyruoklę, kurioje yra įrašytas gyvybės alfabetas. Visa tai - tai tik pratėsti mūsų pojūčiai. Bet už visa to išsitiesia didžioji Paslaptis Svajotojo, kuris sapnavo šviesą ir žvaigždžius. Prieš veiksmą ar prieš medžiagos egzistavimą Vaizduotė-Sapnas augo tamsoje. Ir žmogus dalinasi to kūrybiškumo ir nuostabaus sapno dalele.

Kai mes žiūrime į gausybę mūsų pačių celių, kurios darbuojasi kažkokiam organizmui, kurio jos negali suvokti, atsiminkime žmogų, kuris peržengė ledynų amžių ir pradėjo žiūrėti į stebuklingus mokslo veidrodžius. Tikrai jis neatėjo pasžiūrėti tik į save ar į savo primityvų veidą. Jis atėjo, nes giliai sieloje jis yra klausytojas ir jieškotojas kažko daugiau už savo paties ribų. Tai jis garbino pavadindamas įvairiais vardais net ir savo pradžios tamsiausiuose urvuose.

Žmogus yra toks dėl to, kad jis taip apdovanotas ir kad pats tu dovanų neapsprendė. Taigi - jis ieško taip, kaip paprasta viena gyva celė ieškojo pradžioje to organizmo - vaidinio, kuriam ji tarnauja.

Iš anglų kalbos laisvai vertė B. E.

gatvės vietoj užtikdavai ją begulint išsekusiomis jėgomis...

Be abejonės, ne vienam kildavo mintis: "Kokia tai graži buvo ši mergaitė, žibančiomis akimis, kai ji buvo nesutinusį iš bado"...

Daugelio žmonių, pratusių vaikščioti arti pagal namus ir sienas, dažnai peržengdavo per jos skarmaluotą kūną, tarytum per kritusį, niekam nereikalingą sutvėrimą. Aš niekad negalėjau ant šaligatvio, aš visuo met duodavau žingsnį į gatvės vidurį, nors šlapią ir purviną.

Dabar gi, tikiuos, purvas tenai yra dar gilesnis ir juodesnis, kaip tada, Dono kanalo kasimo metais. Tūkstančių tūkstančius pėdų glitau Ukrainos laukų molio pusbadžiai ukrainiečiai turėjo per mesti kastuvais. Tai buvo tragiškas ir visad prisimintinas 1933 m. pavasaris. Tai buvo Ukrainos bado pavasaris...

Kai ta mergaitė, prisikėlus iš gatvės, dar šiaip-taip sverdendavo kiek tolyn, aš sekdavau ją iš paskos. Tačiau jos akys visuo met verdavo mano širdį. Vieną kartą vienas iš mano kailiošų, kuris buvo visuo met pririštas prie bato virvute, negailingai buvo purvo nutrauktas, aš stengiausi jį kaip nors vėl pritvirtinti prie bato. Tą visą laiką gražių akių mergaitė žiūrėjo į mane, nelaimėn papuolusį...

Ji žiūrėjo, bet nepratarė nė žodžio, nepadarė jokio judesio, tarytum negyva. Nieko, atrodė, nebuvo jos žvilgsny; nei džiaugsmo, nei baimės, pagaliau, net nei skausmo... Jos veidas buvo be jokių emocijų.

Daugiau, atrodo, aš nebegalėčiau susitikti jos akių. Jeigu kas sako, kad sunku žvelgti į žmogaus akis ir žiūrėti į jas ilgai, tai turėtų reikšti tik šitokias akis.

Pasirišęs savo pamestą kailiošą, nuskubėjau į šalį. Bet jos akys - nuskubėjo su manimi. Aš mačiau jas pakeliui, mačiau dieną, mačiau naktį, mačiau sapne. "Motin" - sušukau kartą vidurnaktį per miegą.

"Kas pasidarė, vaikelai?" - budino mama, šokdama iš lovos.

"Aš baisų sapną susapnavau". "Mama, žiūrėk, akys... Tos žibančios ir gražios akys..."

Kiek vėliau, aš mačiau tas akis ir dar kartą. Deja, jos buvo jau negyvam kūne. Ji buvo mirusi. Mirė tiesiai gatvėje... iš bado...

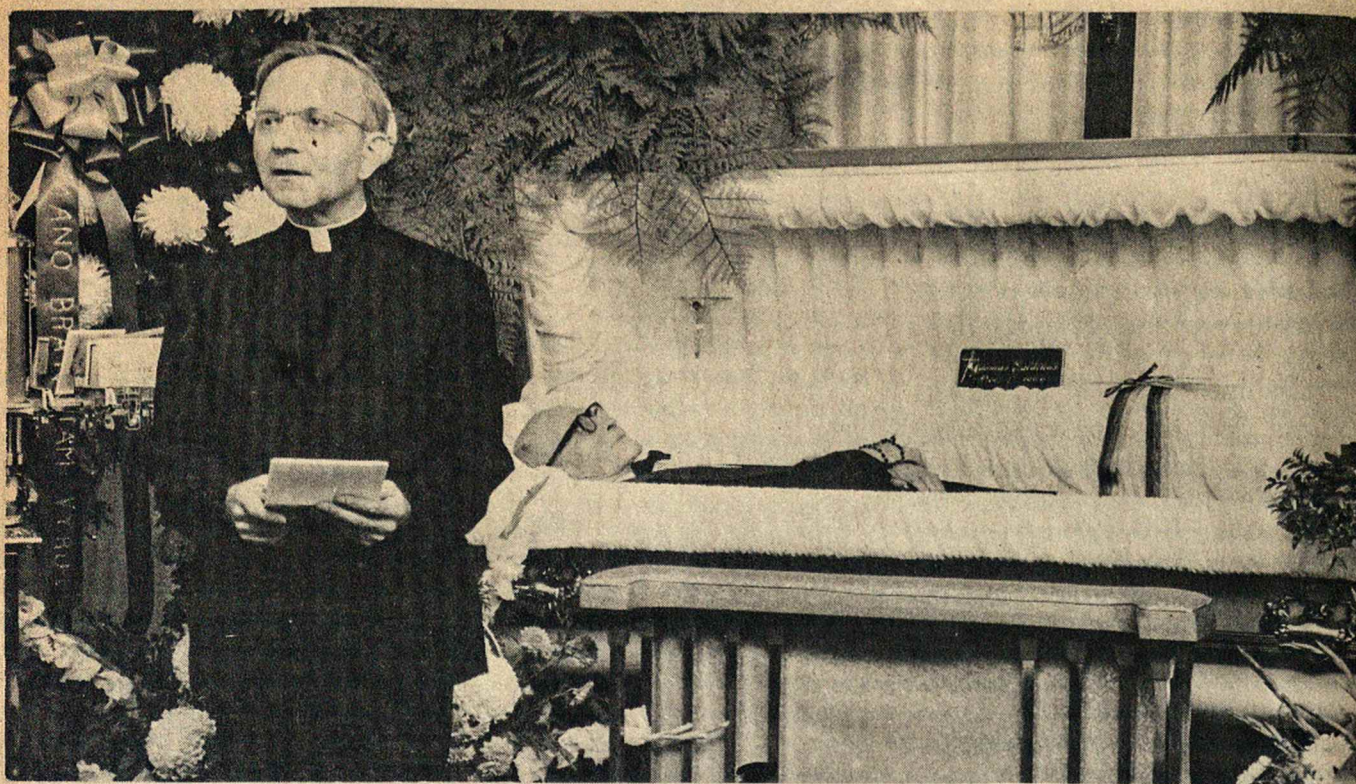
Vargu, ir visą gyvenimą ar aš užmiršiu tas akis. Nors dabar esu suaugęs žmogus ir tas vaizdas senokai matytas, bet tas akis - aš dar tebeprisimėnu...

Vertė Pransy ALŠENAS

BATUN

DEPARTMENT OF UNITED BALTIC APPEAL

ŽYGININKAI, 1965 metų Lapkričio 13 manifestacijos Madison Square New Yorke ir Žygio į Jungtines Tautas rengėjai, įvertindami BATUNO darbą, paskyrė jam \$500 auką. Žygininkai visad rėmė BATUNĄ tiek moraliai, tiek materialiai, suprato, kad tas darbas neįmanomas be piniginės paramos, ir iki šiol jau jam paskyrė \$1200. BATUNAS yra labai dėkingas už šią stambią auką, nes tai padės išbristi iš skolų, kurios susidarė rengiant protesto demonstraciją prie Jungtinių Tautų šių metų rugsėjo 20.

Tėv. L. Andriekus, OFM, sako atsiveikimo žodį prie atviro dail. Adomo Galdiko karsto. Nuotrauka Vyt. Maželio.

LIETUVIŲ PERIODINIAI LEIDINIAI PASAULYJE

Lietuvių kalba laikračių ir žurnalu visame pasaulyje dabar išėina apie 300: apie 100 užsienio ir apie 200 Lietuvoje.

Užsienio lietuvišką spaudą skaito (prenumeruoja) apie 100.000 lietuvių, Lietuvoje apie 1.000.000.

Užsienio daugiausia lietuviškų laikračių turi JAV lietuviai. Čia eina 4 dienraščiai: Naujienos, Draugas, Laisvė ir Vilnis. Dukart savaitėje išėina Dirva ir Darbininkas. Savaitiniai: Keleivis, Vienių, Tėvynė, Garsas, Sandara.

P. L. Žinyne dar minimi: Technikos Žodis, Ateitis, Dievo Karalystės Žinios, Eglutė, Evangelijos Šviesa, Gėris, Aidas, Jaunimo Žygiai, Karys, Laivas, Laisvės Lietuva, Lietuvių Dienos, Lietuvių Naujienos, Moterų Dirva, Mūsų Sparnai, Mūsų Vytis, Muzikos Žinios, Šeja, Svečias, Studentų Gairės, Šv. Pranciškaus Varpelis, Tėvynės Garsas, Tremties Trimitas, Vytis, Worcesterio Lietuvių Žinios, Žvaigždė. Iš žurnalu minėtini Aida, Varpas, Met-

menys, Akiračiai, Lietuviai Amerikos Vakaruose, Laiškai Lietuviams ir anglų kalba leidžiamasis Lituanas. Anglijoje — Europos Lietuvis, Išėivių Draugas, Šaltinis.

Vokietijoje — Nemuno Kraštas, JLB VKV Informacijos ir mažlietuvių Keleivis.

Australijoje — Mūsų Pastogė, Tėviškės Aidai ir dar pora periodinių leidinių.

Brazilijoje — Mūsų Lietuva ir Sąjunga-Allianca.

Urugvajuje — Darbas ir šapirgrafuotas parapijos biuletenis Žinios. Kanadoje — Nepriklausoma Lietuva, Tėviškės Žiburiai, Moteris ir Liaudies Balsas.

Argentinoje — Argentinos Lietuvių Balsas, Laikas ir Vaga.

Italijoje — Saleziečių Balsas.

Kolumbijoje kartais pasirodo Kolumbijos Lietuvis; Venecuoloje — Tėvų Kelias; Prancūzijoje — Bulletin Lithuanien.

Vlikas įvairių šalių kalbomis leidžia Eltos Informacijų Biuletenius: Argentinoje, Vokietijoje, Brazilijoje, Italijoje, Ispanijoje, JAV — lietuvių, anglų, arabų, ispanų, vokiečių, portugalų, prancūzų kalbomis.

Lietuvoje einantieji laikraščiai: Liaudies Sargyboje, Tiesa, Valstiečių Laikraštis, Lietuvos Pionierius, Komjaunimo Tiesa, Sportas, Literatūra ir Menas, Agitatorius, Vakarinės Naujienos, Tarybinis Mokytojas ir Gimtasis Kraštas.

Vilniuje einantieji žurnalai turi nuo 7.000 iki 227.000 skaitytojų: Tarybinė Moteris, Mokslas ir Gyvenimas, Genys, Jaunimo Gretos, Šluota, Švyturys, Mūsų Sodai, Mūsų Gamta, Mokslėivis, Nemunas, Komunistas, Žemės ūkis, Mokslas ir Technika, Kultūros Barai, Tarybinė Mokykla, Girios, Sveikatos Apsauga ir Pergalė.

Be to, eina madų žurnalas Banga, Ekranas, Naujienos, Statyba ir Architektūra ir kt. Studentai skaito 11.000 egz. universitetuose leidžiamų mokslinių žurnalu medicinos, pedagogijos, žemės ūkio ir kitose srityse. O 14 rajonų leidžia savo laikraščius, turinčius nuo 10.000 iki 15.000 skaitytojų kiekvienas. Kituose rajonuose leidžiami laikraščiai turi tik po kelis tūkstančius skaitytojų. Lietuvos Žvejys Klaipėdoje turi 3.500 skaitytojų. Akmenės Cementinukas 1.400 ir t.t.

"PASAULIO LIETUVIO" SIUNTIMAS

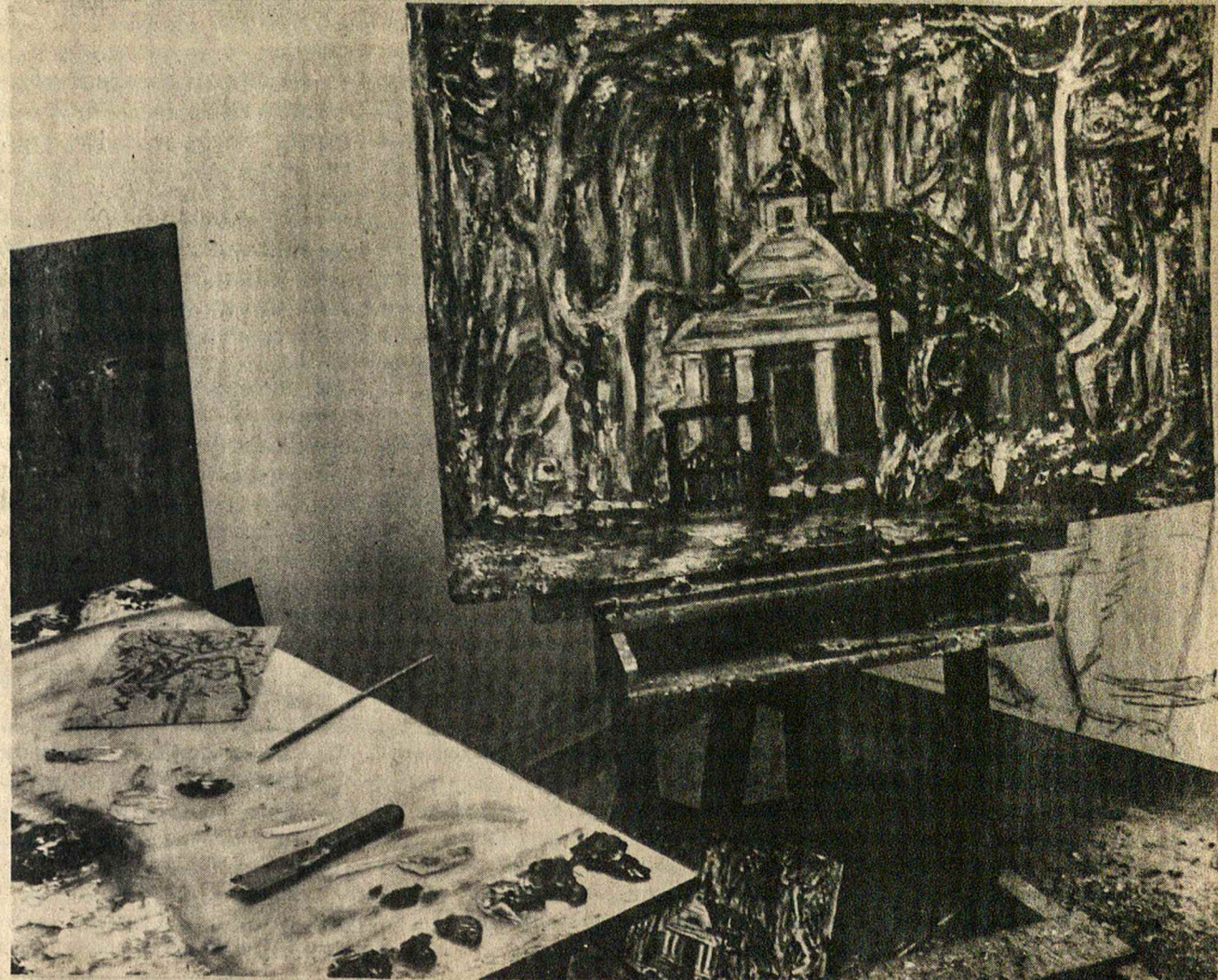
Laisvojo pasaulio lietuvių vienon šeimon visų labiausiai jungia gyvi tarpusavio ryšiai. Tebėra aktualus siekimas, dr. Vinco Kudirkos iškeltas 1889 "Tėvynės Varpuose": "Kiekvienas iš mūsų turi žinoti, kur lietuvis verki, o kur džiaugiasi, kur vargsta, o kur turtuose, kur apleistas ir nuskriaustas, o kur laisvas ir laimingas, idant matytume, kurį brolių reikia gelbėti, o kurį prašyti pagalbos; turime žinoti jausmus, mintis ir darbus visų lietuvių, idant aišku būtų, kuo galima remtis, norint apginti savo tėvynę ir suteikti jai laimę". Tokia natūrali jungtis dabar yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kurios gyvavimo ir darbų vaizdą stengiasi duoti "Pasaulio Lietuvis".

Štai į kuriuos kraštus ir kokiais skaičiais "Pasaulio Lietuvis" dabar siunčiamas: JAV — 1476 egz., Kanada — 198, Anglija — 72, Argentina — 34, Australija — 155, Austrija — 7, Belgija — 5, Brazilija — 34, Danija — 1, Kolumbija — 46, Italija — 14, N. Zelandija — 17, Olan-

dija — 5, Peru — 1, Prancūzija — 42, Švedija — 2, Šveicarija — 8, Urugvajus — 11, Venecuola — 49, Vokietija — 76, Angola — 1, Kinija (Formoza) — 1. Tai siuntimas paštu. Dalis egzempliorių paskleidžiama ir kitais būdais.

Šiais skaičiais "Pasaulio Lietuvis" pasklinda kaip ir savaime. Tik kelios JAV LB apylinkės turi jo platintojus, tik keli paskiri asmenys jį kiek platina savo iniciatyva. Tai didžiai vertinga parama. Šiaip PLB V-ba neturi atskiros institucijos, kuri jo paskleidimu rūpintųsi, šį paskleidimą sistemingiau organizuoti, šiam tikslui parodyti daugiau širdies, nors "Pasaulio Lietuvis" prenumerata bei aukos nemaža dalimi paremia jos pačios veiklą. Prie "Pasaulio Lietuvis" išlaikymo daugiausia prisideda JAV ir Kanados lietuviai. Taip ir dera: jie daugiau turi. Jų dėka "Pasaulio Lietuvis" gali lankyti ir kitų kraštų lietuvius, ir šitaip visi buriamės, kaip pradžioje minėta, vienon vieningą tautinių tikslų lietuvių: kon šeimon. Jei visi pajudėtume — daugiau laimėtume.

(Iš "PASAULIO LIETUVIO")

ADOMO GALDIKO PASKUTINIS DARBAS. "Išpuolė teptukas iš rankų" rezinuojančiais pasakė Ad. Galdikas lapkričio mėn. 10 d. 1969 m. savo žmonai. Daugiau ir studija jam užėmė nebeteko. Nuotraukoje niekas nepalytėta: viskas (taigi ir iškritęs teptukas) toje padėty, kaip velionis paliko. Nuotrauka Vyt. Maželio.

6.

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

TRAUKINIAI RIEDA MIRTIN

SUĖMIMAI

Gražus pavasaris mūsų tėvynėje. Birželio mėnuo žemėje rojų mena. Akis vilioja puikiais pavasario vaizdais, o žmogaus siela neša padėkos himnus gamtos Kūrėjui.

Lankos išklotos margaspalviais laukinių gėlių kilimais, o nuo paukščių balsų sutartinės skamba tėviškės gojai ir šilai.

Tačiau anuo metu to grožio neįėjau, nes buvo neramu...

1941 m. birželio 13 d. neramiai širdimi ėjau į mokyklą, nes reikėjo švesti pirmąsias Lietuvos pagrobimo metines, reikėjo puošti toms iškilimams mokyklos salę, reikėjo pavergtų tautų budeliui Stalinui pinti vainikus ir skaityti tai progai pritaikytą paskaitą.

Ėjau. Per mišką ir krūmus palydėjo vyras. O ausyse skambėjo: "Mamyte, neik! Mamyte, neik!" Tai buvo žodžiai ir prašymas trejų metų dukrytės, kuri niekaip nenorėjo manęs išleisti iš ano mielo ir paslaptingo miško namelio. Matyt, jos vaikiška širdelė nujautė nelaimę. Šiaip taip nuraminau. Su teta nuėjo pažiūrėti karvytės ir ežerėlio. Ir tas "nuėjo" truko dvidešimt trejus metus. Tik 1964 m. Kalėdų pirmąją dieną radau ją manęs belaukiančią Kenedžio vardo New Yorko aerodrome.

Buvau apsilvilkusi vilnone sukute. Ant rankos vasarinis paltukas ir lietsargis. Pinių nepasiėmiau, nes jie trumpam išėinant buvo nereikalingi. Išėjome į pažįstamą kelią, ir nuėjau viena.

Eidama susitikau pažįstamą ūkininką Joną Čičelį. Kalbėjome apie neramumus krašte ir apie nuolat vykstančius nekaltų lietuvių suėmimus.

Atėjau į mokyklą. Čia jau radau iškabintą didelį spalvingą skelbimą, pranešantį apie Lietuvos "išvadavimo" metinę šventę ir minėjimą. Apačioje parašyta: "Minėjime paskaitą skaito mokytojas K. Rūkas". Taip norėta vyrą atsivilioti į mokyklą.

Mokykla buvo pilna komjaunuolių. Dauguma ruskelių, bet jau ir lietuvių nestigo. Visi jie pasisakė, kad atėję man pagalbei pasirengti pirmadienio iškilimams. Tik niekas nepasakė, kad jiems pavesta saugoti mane ir nepaleisti iš rankų.

Ėmėmės darbo. Iš miško parsinešėm žalumynų ir gėlių vainikams pinti. Mergaitės pynė vainikus, o komjaunuolis M. Meškėnas demonstravo iš kompartijos gautus "džiaugsmo šūkius", kad jau metai kaip esame išlaisvinti iš kapitalistų vergijos.

Aplinkui skambėjo džiugūs juokai. Tik vienam komjaunuoliui V. Blaževičiui darbas nesisekė. Jis vis stovinėjo ir liūdnam žvalgėsi į mane. Pažvelgdavau ir aš į jį. Ir kai susitikdavo mūsų akys, jis greit pasišalindavo.

Taip išdirbom iki antros valandos nakties. Nors darbas jau buvo baigtas, bet komjaunuoliai nesiskirstė. Dainavo komunistiškas dainas, klebėjo. Jiems vadovavo mokyklos politrukas M. Meškėnas.

Pagaliau išsiskirstė, ir aš apsirėgiau atsiguliuoti. Sieloj buvo gūdu. Paskaitai nesiruošiau. Pasiėmiau laikraštį ir galvojau paskaityti tai "šventei" pritaikintą straipsnį. Taip buvo saugiau ir maniau, kad bus gana.

Nesudėjau tą neramią naktį akių. Nemiegojo ir mūsų šunelis Murzius. Jis visą naktį lojo ir prižiūrėtas daužėsi. Priėjau prie lango pasižiūrėti, kas drumsčia jam ramybę. Jis žiūrėjo į eglėnėlį už mokyklos ūkio trobesio ir lojo, lojo... Ten komjaunuoliai saugojo mane, kad nepabėgčiau.

Kiek užsūdau. Bet neilgai reikėjo mane saugoti. Ketvirtą valandą rytą išgirdau nekantrius ir nieko gera nežadančius dūžius į duris. Atėjė ramus žmogus niekada taip nesibeldžia. Pasižiūrėjau pro langą. Prie durų stovėjo ginkluotas enkavedistas su komjaunuolių vadovu J. Vanagicku. Tai buvo stambaus ūkininko posūnis. Prie mokyklos pastato kampų stovėjo ginkluoti kareiviai.

Greitai lėkė įvairios mintys. Pagalvojau apie balkoną, kuris buvo kitoje pusėje namo. Ir ten stovėjo sargybinis. Atrodė bėgti nėra kur. Nulipau žemyn ir atidariau duris. Tuojau gavau ginkluotą palydovą, kuris visą laiką neatsitraukė nuo manęs.

Savo asmenybės paliudyti man jau nereikėjo, nes tą padarė komjaunuolis Vanagickas galvos linktelėjimu. Tai buvo lietuviško Judo išdavimas. Laikiausi ramiai, bet širdis daužėsi krūtinėje, tartum norėdama iššokti iš jos.

Laiptais nusivarė mane aukštyn, nes mūsų butas buvo antrame aukšte. Už mano sargybinio sekė NKVD karininkas ir minėtas komjaunuolis.

Pirmas klausimas. Kur vyras? Pasakiau, kad išvažiuo į Zarasus ir žadėjo važiuoti pas tėvą mūsų ūkin. Nurodžiau visai priešingą kryptį.

Tuoį pradžio daryti krata. Ieškojo ginklų. Visur varėsi mane prieky sąvės, kaip apsauga prieš netikėtus šūvius. Jie savo amatai jau buvo gerai išmoko.

Per kratą nieko neradė, susirūpinu, kur galima arčiausia surasti telefoną. NKVD karininkas prisėdo. Atvertė bylą, parodė vyro šaulių uniforma fotografiją ir paklausė, ar tai mano vyras. Patvirtinau, kad taip. Turiu pastebėti, kad šauliai ir Sibire buvo daugiau už kitus persekiojami ir brutaliau laikomi, kaip nepataisomi ir neperauklėjami.

Liepė pasirašyti, kad suimant nemušė ir elgėsi su manim mandagiai. Atėmė lietuvišką pasą, palikau visai be jokio dokumento. Per penkiolika minučių įsakė pasirengti kelionei, susipokuoti turimus daiktus ir šešiom savaitėm pasiminti maisto. Mokykloje nieko netu-

rėjau, nes viską buvome išvežę į saugią vietą.

Rengiuosi. Vaikštau su palydovu po kambarį, o tas nuo manęs nesitraukia nė žingsnio. Man patarnauja mokyklos sargas Meškėnas ir komjaunuolis Vanagickas. Nėra maišo. Orientacijos nepametu. Pasiimu čiuršnių ir susidedu pagalvę, antklodę ir paklodes. Dar surandu vyro trumpus kailinukus ir viršutines kelnes. Iš kažkur atsirado suplyšęs paltukas. Ir tuos daiktus mano sargai sukūša į maišą. Ant maišo užrašoma mano vardas ir pavardė.

Komjaunuolis Vanagickas buvo jaunasis ūkininkas. Mes jį globojom ir mokėm. Atsidėkodamas dabar dirbo išsijuosęs, bet akių į mane nedrįso pakelti. Mokyklos sargas Meškėnas irgi uoliai mane ruošė kelionei. Turėjau pusę ašocio uogienės. Paprašiau sargą, kad jį išneštų vežimam. Išnešė, bet neįdėjo. Baisiomis bado dienomis dažnai prisimindavau tas uogas ir mokyklos sargą, kuriam nebuvau nieko bloga padarėsiu.

Pasiėmiau ir pusmaišį rugių, kurie badmedžiui padėjo man.

Pasiruošimas baigtas. Varo vežimam. O Murzius loja ir draskosi. Rūpi man ir pasilekančio šunelio likimas. Siuvėjas, kuris pas mus siuvo, stovi lauke su mašina ir jam neduoda pajudėti. Saugo jį, kad niekam neišplepėtų matytųjų vaizdų.

Pasiprašiau prie šulinio. Palydi sargybinis. Pasižiūrėjau į mišką, bet ten kyščioja galvos, ir bėgti negalima. Atkabiniu šunelio retežį, privedu jį prie siuvėjo ir paprašau, kad paimtų ir juo pasirūpintų. Šunelis pyksta ir puola savo naują globėją, o mane sargybinis nuvaro vežimam.

Eidama pažvelgiau į šulinį ir prie jo augusį medelį. Taip norėjosi apsikabinti medelį ir paskutinį kartą tėvynėje pravirkti. Bet ne... Neparodysiu savo ašarų budeliams — tegu nesidžiaugia.

Dar klausinėjo, kur duklė. Pasakiau, kad pas senelį ūkyje svečiuose. Vanagickas pažadėjo ją man tą pačią dieną pristatyti, nors aš neprasiau.

Jau važiuojam. Veža Gubavėlės link. Palydovai užpakaliniam vežime. Mane veža išvartytas iš Salako ūkininkas. Geras žmogus. Ir jis persigandęs. Protrapais persimetam vienu kitu žodžiu. Mano likimas artimas jam ir kiekvienam padoriam lietuviui.

Sustojam prie Gubavėlės. Atvažiuo dar naujų pastočių. Imtinius vežti išvartytas ir mūsų kaimynas Stomas. Progai pasitaikius prašiau duoti kelionei savo sėrmėgą, bet jis man jos nedavė.

Ima Blaževičių šeimą. Man pasidarė lengviau. Jis buvo komunistuojantis, o jo duklė Vanda uoli komjaunuolė, kuri vakar mokykloje pynė vainikus, linksmios ir dainavo Stalino garbei dainas. Patekai pas komunistus į kaltinamųjų sąrašus — ir išsigelbėjimo nėra. Vanda nepamiršo pasiimti su savim ir Stalino paveikslą, nes tikėjo, kad jis jį šeimai pagalbės ir leis sugrįžti į namus.

Prieina prie manęs vakar be nuotaikos dirbęs komjaunuolis ir juoda man kepalą ruginės duonos. Paimu, nors apie valgį tada negalvoju.

Suėmė Blaževičius, nuvažiuo į Vitėnų ūkį. Ten jie lakstė, sūkavo ir ieškojo Leono Vitėno, bet nesurado. Jį jau slėpė žaliųjų Lietuvos giružė.

Prasidėjo pasmerkųjų procesija į Dūkštų geležinkelio stotį. Žmonės pakelėse smalsiai žiūrėjo į mus ir lydydė klaikiomis akimis. Mes nežinojom, ką jie tada galvojo, bet ši vežimo vilkstinė aiškiai rodė visos mūsų

tautos likimą.

Važiavau su niūriomis mintimis. Kad tik nesurastų mano artimųjų, kad tik nepaimtų vienos mažytės mano dukrelės!

Atvežė į Dūkštų stotį. Čia visur pilna NKVD kariuomenės. Jie bėgti stovi parengti gyvuliniai vagonai su narais ir gerai užrakinti. Krausto mus į vagonus. Netoli pamatau pažįstamą nuovados viršininką Antaną Pumputį su žmona.

Stotyje tremiamųjų daugybė. Jau mes vagonė. Susikraustom ant viršutinių narų. Savo "turta" nukūsiu kampan ir atsisėdu prie mažo spygliuotom vielom apraizgyto langelio. Prie manęs užima vietą abu Pumpučiai. Toliau ūkininkas Švalkus su žmona, Salako puošto viršininkas Pakulnis su žmona, ūkininkas Raštikis su žmona ir vaikais. Ir vis kas valandą atidaro vagono duris ir įstumia naujus bendrakaičius. Visi su menkais bagažais, bet maisto turi už mane daugiau.

Apie valgį tada niekas negalvojo. Tik vaikai buvo neramūs ir prašė valgyti, vandens.

Aptvėrėm paklodėmis grindyse skylę ir pasidarėm tualetą. Kažkas ir kibirą pastatė.

Likimas mūsų padėjo. Vėliau atsirado maisto ir gerti vaikams.

Greta mūsų vagono stovėjo vagonas su žydais. Buvo tremiama žydų rabinų mokykla su auklėtiniais ir mokomuoju personalu. Dūkšto žydai labai juos rėmė maistu ir kitomis tėrvėbėmis. Nors prie ešelonio nieko neprireidavo, bet žydai rado kelią, ir maistas jų vagonan plauktė plauktė.

Nusibodo sargybiniams perdavinti žydams maistą. Jie, matyt, nutarė, kad ir kitiems reikia. Atidaro mūsų vagoną ir pastato ryšulį su maistu. Ant ryšulio užrašyta rabino vardas ir pavardė, bet maistas jau kitose rankose. Tada ir vaikai nurimo.

Aplankė tą dieną mane ir brolis Vladas. Jis atvažiuo net iš Ariogalos. Susirado, susiklausinėjo vagoną, bet prie manęs jo sargybiniai nepileido. Stovėjome prie vieskelio, kurį žmonės taisė. Atsisėdo brolis prie ūkininko, vežančio žvyrą, pravažiavėm pasako man kelis žodžius ir vėl nuvažiuoja. Taip ir pasikalbėjome.

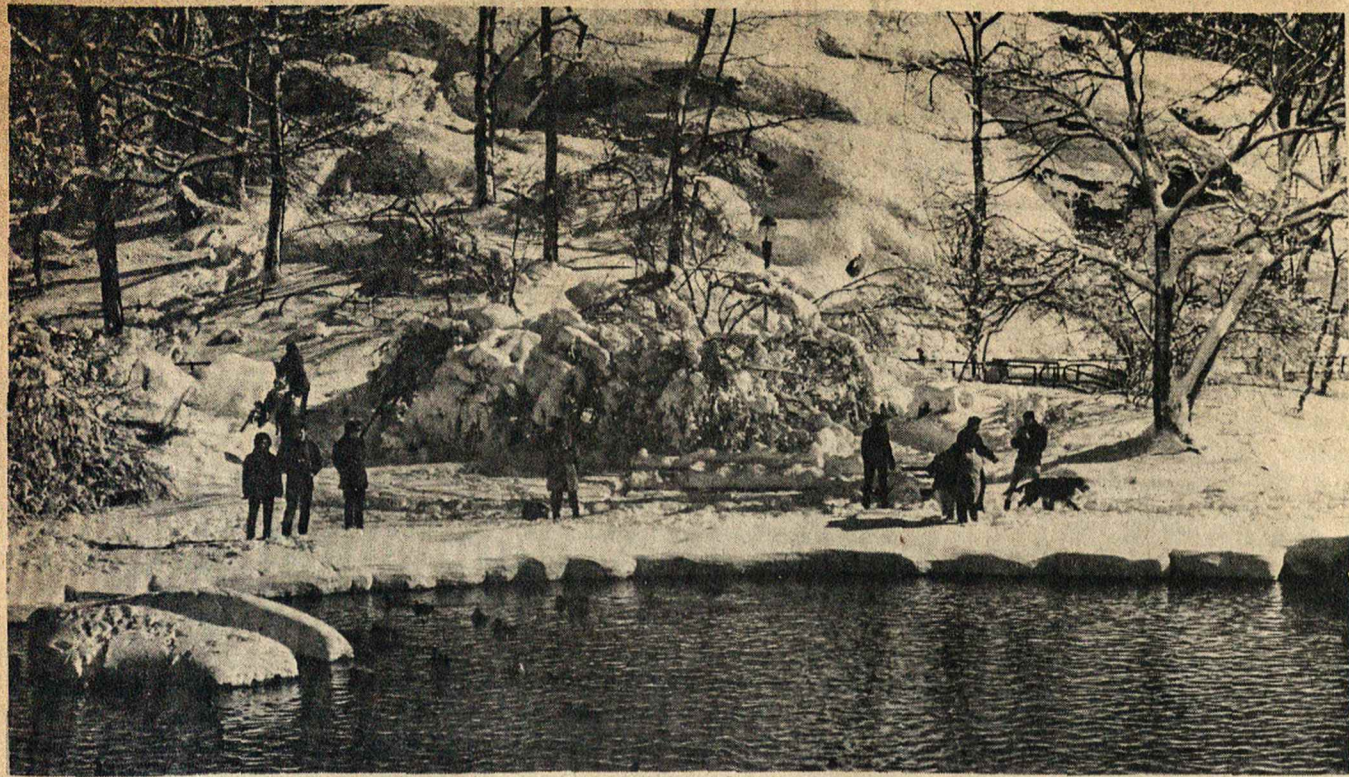
Buvo manęs aplankyti ir vyro dėdėnė su teta Uršule. Šaukiausi jas, bet manęs negirdėjo ar bijojo. Jų pasirodymas atnešė man ramybę, nes jau sužinojau, kad vyras ir mergaitė yra laisvi. Tačiau mažos dukrytės klyksmas vis dar man skambėjo ausyse: "Mamyte, neik!" Ir kas ją globoja? Ar išliks gyvas vyras? Jei taip, tai aš ramė, nes jis ją labai mylėjo.

Sėdim kiekvienas su savo mintimis. Kartais pasikalbam. Žmonės gailisi, kad nepasiėmė vieno ar kito menkniekio. Petras Švalkus gailisi, kad nepabučiavo Lietuvos žemės ir tėvų kojų.

Visi jaučiam skausmą, ir tas skausmas kiekvienam yra didžiausias ir skaudžiausias, nes jis savas.

Vagono duris mažai bedarinėja. Gyventojų turime šešiasdešimt. Komjaunuolės Vandas tėvas Z. Blaževičius darosi vis neramesnis. Jis visiems aiškina, kad per klaidą čia patekęs. Tikrai juos išvaduosius komunistas giminaitis Pozenkauskas. O to vaduotojo vis nėra. Jau ir jis pradeda būkštauti, kur mus veš ir ką su mumis darys.

BUS DAUGIAU.

ŽIEMA. Nuotrauka Vytauto Maželio.

3.

Bernard Naujalis
1969 metų Kaledos - Toronto.

IŠTVERMINGASIS BRIEDIS

Briedis, sunkiai atvėrė akis ir norėjo pažvelgti į Baltiją, Lietuvos link. Taip jam besisielojant, staiga pamatė prieš save gražuolį angelą bestovintį ir besišypsantį, kuris prabilo kuo maloniausiu balsu, kad net per briedžio kūną perbėgo malonus drebulys: "Kelk ištvermingasis briedi, kelk kilnūs gyvuliuke. Neprarask vilčių, o Kūdikėlis Jėzus laimins tave. Kelk, čia ne tavo tėvyne. Čia ne tavo gražieji miškai, čia ne tavo gerų širdžių žmonės, čia ne tavo dainuojantis kraštas. Čia ne tavo aukurai ir šventosios aukos. Kelk, pasiraityk gerai ir šok į Baltijos jūrą. Pamatysi už poros valandų būsi savo Gimtinėje prie draugų ir giminaičių." "Angele, tu iš manęs juokiesi!" - prašeko briedis vos gyvu balsu, - "aš jau galybos negaliu pakelti. Aš tingiu net ir akis atmerkt, jau jos ne šita pasaulį mato. Jos nori užmigti, užmigti amžinu mie-

gu. Tu tik juokauji sakydamas man perplaukti Baltiją. Buvo laikai, tas man buvo tik juokas, bet dabar aš turiu pasakyti viskam sudiev". - "Aš nejuokauju, aš atvykau ne savo bet Jėzaus Kūdikėlio vardu. Jis sėdėdamas Dangaus aukštybėse viską matė. Matė kaip tu pašventei visą savo gyvenimą bekeliuodamas - vien tik pamatyti Jėzų-Betliejaus Kūdikėlį. Jis mane siuntė tau padėti. Kelk, pabandyk!" Briedis, užmerktomis akimis, bandė pakelti galvą. Jo nustebimui galvą pakėlė lengvai. Atmerkė akis, jam pasaulis vėl atrodė gražus ir malonus kaip seniau. Pabandė tiesti koją ir antrą. Staiga jis pajuto jausmą pilną jaunystės ir pirmųjų žingsnių. Bandė atsistoti ir tas jam pasisekė lengvai. Baltijos jūros vandenį pamatė savo paveikslą ir nustebė; jis buvo gražuolis briedis, kaip kad jo jaunystėje prieš iškeliaujant iš Lietuvos. - "Pa-

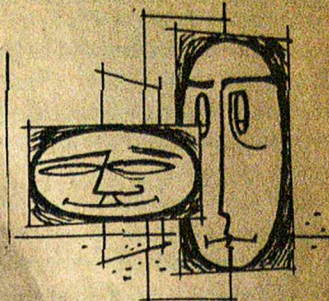
sispardyk gerai ir šok į Baltiją, o aš tavęs ten lauksiu" - pasakė angelas su pačia gražiausia angeliška šypsena. Pasispardė, kaip šoko į Baltijos jūrą, tai per vieną šuolį išoko į pusę Baltijos jūros. Kaip pasimuisi, savo jėgomis, dar kartą, tai pasijuto ant Palangos kranto Lietuvoje. Pamuisi galingą su gražiais it karūna ragais galvą, su didžiausia energija ir džiaugsmu degančia širdimi, skubėjo į dabartinį Birutės kalną, kur kada tai, labai senai atsisveikino savo kaimenę ir išvyko Kūdikėlio Jėzaus pamatyt.

Tai būta pačios, gruodžio mėnesio nakties, kaip ir kada tai. Kaimenė briedžių stebėjo Baltijos jūros galingas bangas, žvaigždėtą Dangų ir prisiminė aną, kada tai labai gražų, jėgimą briedį, kuris iškeliauvo į tolimą Betliejaus kelią ir negrižo, "o gal jis iškeliauvo iš dausas, kaip ne vienas mūsų smarkuolis"... Tuo momentu angelas nusileido iš aukštybių ir briedžiams tarė: - "Netiesa, kad jis negrižo. Jis yra pats garbingiausias, pats

Ištvermingiausias jūs giminės briedis ir..." - angelo kalba nutrūko, nes Ištvermingasis briedis, čia pat iš Baltijos jūros miglų išsinėręs skubėjo Birutės kalno link. Jo ragai spindėjo, jo galva buvo dar aukščiau pakelta į viršų. Jo kanopos buvo kaip plienas, jo plaukai blizgėjo kaip šilkas ir jo akys buvo žvalios kaip niekada jo gyvenime. - "Štai jis, Lietuvos Miškų Ištvermingasis Briedis. Jis paaukavo visą savo gyvenimą, nebodamas alkio, skausmo, karščio, šalčio, troškulio, kad pamatytų Kūdikėlį Jėzų Betliejuje. Jūs jo nepažįstat, nes jūs dar buvot negimę kada jis pradėjo tą ilgą kelionę. Dėka šitam, Ištvermingajam Lietuvos Miškų Briedžiui, jūs visi būsite artimiausi gyvuliukai-briedžiai prie Kūdikėlio Jėzaus. Jis liepė man pranešti jums, kad nuo šios dienos, kiekvienais metais Kalėdų naktį, Lietuvos briedžiai trauks Švento Mikalojaus rogutes po visą Pasaulį, ir Jėzaus Kūdikėlio gimimo proga išdalinti dovanas visiems geros valios žmonėms. - "Koks aš laimingas!" su ašaromis akyse sušuko Ištvermingasis Miškų Briedis. Čia pat ant Birutės kalno, padėjo savo gražiaragę galvą ir angelui apgaubus Ištvermingą briedžio kūną, ir angelas ir briedis nematamai išnyko...

Nuo to laiko, iki dabar, kiekvieną Kalėdų naktį, susirenka Lietuvos miškų briedžiai ant Birutės kalno Palangoje. Laukia kada iš aukštybių išsinėrs Ištvermingasis Briedis. Traukdamas auksines rogutes su Šv. Kalėdų Seneliu, duoda ženklą visos Lietuvos briedžiams, kad tai yra Kristaus gimtadienis ir ženklas, kad reikia išvežioti dovanas. Taip nuo tada iki dabar ir taip bus ant visados, kad Lietuvos briedžiai išvežiotų, išvežiotų ir išvežiotų iki Pasaulio pabaigos, Kalėdų vakare, dovanas viso Pasaulio geros valios žmonėms.

KREIVI VEIDRODŽIAI

Įsipareigojimas

Kal kurios gamyklos prisilma nerealius įsipareigojimus.

Kad ašis negautų Griežto papeikimo, Paskutiniai ratai Tarės, Kol užkimo, Ir vežimui davė Žodį: Per metus Būtinai pavyti Priekinius ratus.

Atpūskavus senė žiūri - Pūpsa vyro tik kepurė. „Pats jis - krūmuose, tur būt!“ Apširinkate, bobut! - Senis dar ankstyvą rytą Į aludę įsirito. Geria vyną jis čionai, Papsi pypkę sau skaniai. ...Senė šaukia: - Koks begėdis! Darbas laukia, tu gi - sėdi. Senis šyp: - Negali būt... Painiojat kažką, bobut! Aš ne tas! Tas prie kopūstų, Saulės kepinamas, dūsta. Taigi, boba, atsitrauk, Pyragus pati ragauk!

GUDRUS SENIS

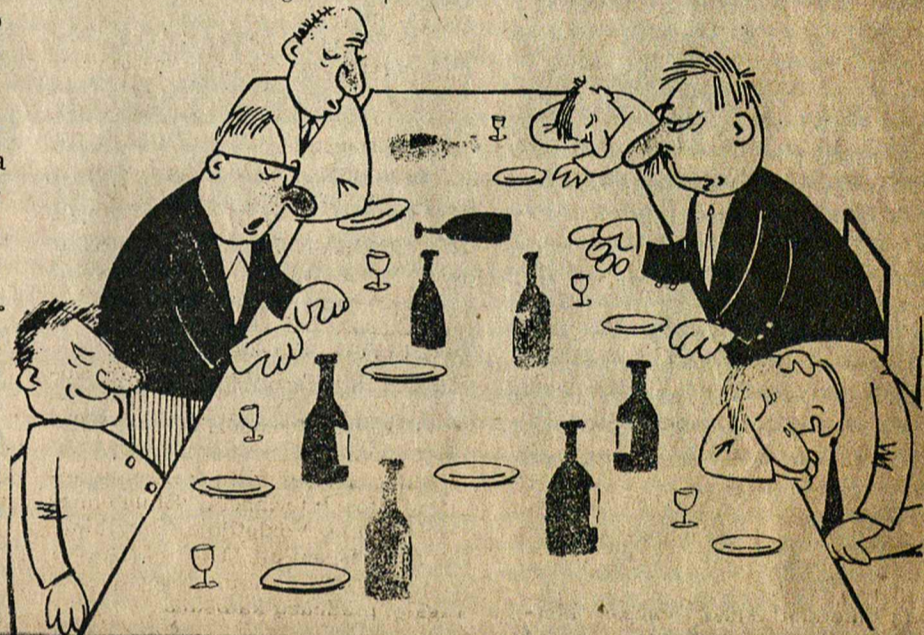
Senis pagriebė kauptuką Ir kopūstų kaupt nurūko. Senė mąsto: „Nuo aušros Vyras leipsta nuo kaitros... Būtų iš tiesų smagu Pavaisint jį pyragu“.

Iškepė pyragą senė Ir pas senį išturseno. Nešė kausą dar giros - Teneleipsta nuo kaitros.

Jau sutemus bilda durys - Grįžta vyras be kepurės. - Na, senut, nuo pečiaus šok. Įsilieki, nekvaliok! Senė sako: - Tu ne mano, Mano - daržą sau purena. Aš - taipogi ne tava, Nors tava, girdėt, gyva: Buvo liūdna jai sėdėt, Tad išėjo dilgij sėt.

*** ** *

Pasitarko, kad socialtinių rezultatų tikrinami formaliai, o tikrinimas baigiasi kaip matosi...

- Suvedę rezultatus, pamatėme, kad mūsų pusė tvirtiau laikosi...

(1 s. "SLUOTOS")

VLIKŲ TARYBOS NARIO VACLOVO ALKSNINIO PRANEŠIMAS.

PRANEŠIMAS PADARYTAS VLIKŲ SEIME, 1969 METAIS GRUODŽIO MĖNESIO 6 - 7 DIENOMIS, NEW YORKE

*** ** *

(Pradžia praeitame nr.)

IX. Prieš keletą metų atsilenkė Chicagoje Vilniaus universiteto rektorius prof. Kubilius ir susitikimo su juo privačia būte eilė gerai žinomų išsiliejęjų veikėjų iš Vlikų artimų sluoksnių bei svaudos žmonių, buvo stipriai papeikti minėti veikėjai vien už tą susitikimą. Prof. Kubilius adresu paskleista daug jį įžeidžiančių, nors nieko konkretų neįrodančių, teigimų. Jis buvo puolamas vien todėl, kad yra aukštas pareigūnas okupuotose Lietuvos mokslo institucijose. Kiek vėliau Drauge tilpo išsamus atvaizdymas pasaulio matematikų kongreso Maskvoje, kur prof. Kubilius JAV matematikus atstovaujantiems lietuviams dr. A. Liulevičiui patiekė daug labai įdomios medžiagos apie Lietuvos matematikus: visą eilę vardų, jų gabumus, darbo sritis ir t. t. Taigi prof. K. Chicagoje atvaizduotas monstru, o Maskvoje - labai simpatingu mokslininku. Šį nuotykių eilę paminiu tik todėl, kad pavaižduoti, kaip veikiamas be atsakingumo jausmo bei nuoseklumo. Objektiviai žiūrint, atrodo, kad aukščiausios mokyklos rektorius lietuvis yra geriau, negu juo būtų maskolis arba kitas svetimtautis. Metant žvilgsnį ateitin galime ir pasvajoti. Universiteto rektorius turi artimus ryšius su šimtais profesorių ir tūkstančiais studentų. Jeigu jis savo sielos gėmėse turi atitinkamą jausmą (kurio mes taip lengvai nesužinosime), kas šian-

dieną gali įvertinti jo būsimą rolę?...

Toki draudimai kontaktų su lietuviams iš anapus jau suplyšusio uždangos, jų atviras pravaržiamas įžeidinėjimais, tikrai prisideda prie mūsų išsivijos organizuotos bendruomenės skaldymo mūsų pačių rankomis, kas kaip tik atitinka Kremliaus norams. Kai dabar kas savaitę per radijo girdime ok. Lietuvos iškilųjų solistų dainas, tai, progal esant, pamatyti juos gyvu, pasigėrėti jų dainomis apsilankant jų koncerte mums yra draudžiama. Tai Vliko sukurtas paradoksas, kuris neprideda prie jo populiarumo, bet tikrai prisideda prie mūsų skaldymo. To galima būtų išvengti, jeigu Vlikas tikrai įsijaustų į naujas laiko ir įvykių sukurtas aplinkybes, idant suprastų, kad tauta kaip vienetas ten ir čia siekia tu pačių tikslų ir pradėtų pagaliau dirbti tą darbą, kuriam dirbti jis likimo pašauktas; kad suprastų jog siekimas atskirti išsiviją nuo Metropolitijos yra ne tik nepopuliarus, bet didžiai žalingas ir pasmerktas nesekmei, kad šio veikimo būdo turės būti atsisakyta ir juo anksčiau, juo geriau; kad surūdijusi ir sudraskusi geležinė uždanga, skirianti lietuvių nuo lietuvių, turėtų būti draskoma toliau ir kuo plačiau, bet nebūtų lopoma Vliko pastangomis ir jo lopais.

X. Galima prileisti, kad atvykstantieji iš anapus uždangos, vienas daugiau kitas ma-

žiau yra paveikti pavergėjo ideologijos bei propagandos, tai natūralu. Būtų beveik stebėtina, jeigu būtų kitaip. 30 metų okupacijų daro savo. Vyresnieji partiečiai (maždaug Paleckio amžininkai) verti didelių priekaištų, tačiau apie juos netenka daug kalbėti, kadangi jie, dėl savo amžiaus, išena iš aktyvios veiklos, todėl jau nebeaktualūs. Patys veiksmingiausieji, 45 metų ir mažiau, augę brenę ir mokėjęsi naujoje santvarkoje nelaikytini atsakingais už tos santvarkos išgalėjimą. Laikui bėgant tas santykis tik didės. Nors dabar, žinant Stalino-Hitlerio suokalbį, yra aišku, kad net ir dar didesnės negu mūsų partizanų sudėtos aukos nebūtų galėję tautos laisvės apginti. Tuo metu tautai, be savizudybės nebuvo kitos išeities, kaip tik persiorientuoti ir prisitaikyti. Beprasminga savizudybė nėra nei praktiška nei naudinga. Vergiją galima laikinai pakęsti ligi ateis proga ją nusikratyti; bet kas žuvo - yra miręs ir jam daugiau progos nėra. Aukos rizika yra prasminga tik turint viltį laimėti. Garbė žuvusiems herojams anuomet turėjusiems viltį laimėti. Tėvyneje likusiųjų tarpe buvo herojų, buvo ir niekšų. Tačiau didžiama yra tarp tų dviejų kraštutinių - normalūs žmonės, siekiantys ramaus gyvenimo. Ko trūksta išsivijoje - tai herojų. Nes čia nebuvo rizikos dėl lietuviškų įsitikinimų ar kovos netekti gyvybės ar laisvės. (Čia suprantama neliečiama jaunų lietuvių karių dalyvaujančių karuose už šio krašto interesus. Todėl tenka laikyti neatsakingais kai kurių "narsuolių" braviškų pašūlavimus, kad viskas, kas iš anapus uždangos, yra tik okupanto indoktrinuoti pasidavėliai, niekšai, išdavikai ir todėl nieko daugiau, išskyrus mūsų panieką, jie neverti. Sutin-

kant, kad tokių atvejų gali būti, tačiau neįtikina jų suvisuotinimas, nes jųjų tarpe gali būti ir herojų. Pažįstant bolševikinę sistemą ir žinant, kad jie turi grįžti atgal, net ir jų pasisakymus žodžiu ar raštu turime pasverti atsargiai, mokėti skaičiuoti tarp eilučių ir suprasti, kad jie negali elgtis kitaip. Vagalios pažvelkime ir patys į save: juk ne jie, o mes pasirinkome saugumą vietoj kovos, palikdami anuos savo likimui... Mes, o ne jie, esame paženklininti ženklai, kuris turi savo vardą, anapitol ne heroizmą reiškiantį. Todėl ne mums dera būti anų žiauriais teisėjais. Adomo Mickevičiaus sukurta legendinė Konrado Valenrodo poema tebėra aktuali. Prasminga yra tikėti, kad Valenrodo tipo veikėjų dabartinėje Lietuvoje yra apstu. Jų tikrasis vaidmuo išryškės tik tai laisvės kovos valandai išryškės. Jų veikloje glūdi mūsų viltis, pastangų prasmė ir ateities sėkmė.

XI. Įsivaizduokime okupaciją prasitęsiant dar 20 metų, taigi viso 60. Kas yra realus galimumas. Sekdami griežtai Vliko discipliną, su Metropolitija nepalikome jokių ryšių. Jie sau, mes sau. Praktiškai jau nebebūtų žmonių tėvyneje prisiminančių nepriklausomybės laikus, išskiriant retus senelius su tolimais miglotais vaikystės prisiminimais. Prileiskim, kad tuo metu tarptautiniai įvykiai susiklostytų taip, kad atsirastų reali galimybė tautai išsilaisvinti. Mes, Vliko vadovaujami, jau būtume nutolę nuo tautos daugiau negu mūsų bajorai nepriklausomybės kovų metais. Daugiau todėl, kadangi anie gyveno savo žemėje ir su savąja tauta, o mes gi išsiblaške tarp svetimųjų. Būtume nutolę vieni nuo kitų tiek, kad vienai kitų nebesuoprastume ir būtume visiškai re-

aliai atskilę nuo savo tautos. Ar begalėtų, tuomet Vlikas konstruktyviai įsijungti į tautos išsilaisvinimo eigą Atrodo, kad ne. Už tokį tautos suskaldymą atsakomybė tektų kaip tik Vlikui. Tikėtina tačiau kad taip neatsitiks, kad Vlikas pakeis savo strategiją ir, vietoje, kad drausti, skatins ryšius su tėvyne, nes gerų patriotinių tikslų siekianti institucija negali pasilikti klaidingame užsikirtim taip ilgą laiką.

XII. Šių metų pavasarį Vliko surengtame simpoziume ryšių su tėvyne tema vienas iš rinktinių Vliko kviestų prelegentų teigė: Kiekvienas atvykstantis iš ten yra okupanto agentas. De mūsų paniekos ir baikoto nieko bendro su jais. Kitas prelegentas prabilo priešingai: Kiekvienas svečias iš tenais yra mūsų brolis-lietuvis. Sutikime juos su meile. Susitvarkykim taip ir globokime juos per visą jų čia buvimą laiką ir visiškai neprileiskime į sąlytį su vietiniais bolševikais-komunistais. Jeigu atsitiks ir taip, kad pagerbsime išgamą vietoj patrioto, tai nebus didelė klaida taipogi, nes negalime žinoti kas dedasi kito žmogaus sielos gelmėje. Pakeisti savo nuomonę yra žmoniška. Yra gausybė nusivylusių bolševizmu ir jų skaičius auga. Draugiškumas ir meilė padarys daugiau naudos, negu neapykantą ir panieką.

Tame pat simpoziume kitas kvietėjas mano: Niekas neturėtų vykti į darbinės santvarkos Lietuvą, dėl čia pat aukščiausiai pasakytų priešasčių; ypatingai pavojinga ten vykti kunigams. Sekantis kalbėtojas ragina kuo daugiau lankytis tėvyneje, o ypatingai kunigams - jie ten daug išmoksia patriotizmo ir pasiaukojimo srityse. Taip įvairuoja patriotų viena kitai griežtai priešingos nuomonės

uždaramė susirinkime. Nieko nėra blogo turėti savo isitikinimus. Valia juos pakeisti įsitikinus priešingai. Tačiau jiems prasiveržus į viešus susirinkimus ar spaudą, atsiranda mėgėjų jiems priešingos minties reikėjų įtarinėti bei įžeidinėti, neva patriotizmo vardan, dažnai neturint nuovokos apie gilesnę reikalo esmę, o sūkaujant tik iš vakarykštės inercijos, niek neišmokus iš laiko ir įvykių raidos.

XIII. Negalima tačiau praeiti pro šalį nepastebėjusio fakto, kad Vliko nusiteikimose atsiranda šviesių pragiedrybių. Naujaisiu ir labiausiai girtinu yra laikytinas pastarosios Vliko direktyvos (Draugas šių metų spalio 21 d.) pabaiga. "...Šia proga kviečiame laisvojo pasaulio lietuvius ieškoti asmeninių ryšių ir juos stiprinti su pavergtais lietuviams". Ši tikrai puiki užbaigta vaivikuoja visą darbą. Ją turint paskutinia, atrodo, nustoja reikšmės ir prasmės kitos, pirmesnės, šio dokumento darys. Deja, taip nėra, nes išties dokumentą tenka imti kaip vienetą. Viena kitai prieštaraujantis dalyš liudija, kad ir pačioje Vliko valdyboje yra bent dvi skirtingos nuomonės, kurias abi buvo būtina patenkinti.

Šių metų vasario 1 d. Vliko Taryba, Seimo pavesta, paskelbė direktyvą, kurios turinys yra skirtingas. Klausimas: Ar naujoji, valdybos paskelbtoji, panaikina Tarybos priimtąją? Atrodo, kad taip negali būti. Tokiu atveju - ar neperdaug palniavos?

Gerbiamieji Vliko Seimo atstovai, esu įsitikinęs, kad Vliko Seimas yra pati geroji vieta išsakyti naujas mintis, ieškant veiksmingiausių priemonių pasiekti Vliko užsibrėžtam didžiuliam tikslui - išsilaisvinti Lietuvą.

DIDELIS ŠOKIŲ VAKARAS

rengiamas L.L.S.K. "TAURAS" sausio 24 d., šeštadienį, Westown Plaza gražioje salėje prie Panorama restorano, Oxford St. W., (pora bloku į vakarus nuo Wharnclyffe Rd. N.)

Taures iteiks J. Metras irkt.!

Puikūs orkestras "RENAISSANCE"	Karalaitės rinkimai
Nuotaikinga programėlė	Nemokamas
Visų rūšių gėrimai	automobilių pastatymas
Pradžią 8:30 val. vak.	Pabaiga 1 val. ryto.

Lapkričio mėn. 30 dieną kalėdinis festivalis, rengiamas London Folk Art Council, praėjo su dideliu pasisekimu. Programą išpildė įvairių tautybių chorai. Tai gal buvo pirmas toksai festivalis Londone, kuriame chorai turėjo progos pasirodyti, nes praėjus beveik išimtinai tikrai šokiai dominavo visokius parengimus.

Festivalio pranešėjas, kuris dirba Londono T.V. stotyje, gražiai apibūdino kalėdiškus papročius įvairiuose pasaulio kraštuose. Kiekvieną programoje dalyvaujančią tautybę, jis pristatė, duodamas apie ją truputėlį charakteringų žinių. Lietuvius jis taip pristatė: "Kaip šaka kanadiečių šeimos medžio, lietuviai padarė didelį įnašą Kanadoje į meno sritį. Pasižymėjo rankų darbuose, piešime, muzikoje ir šokiuose. Lietuvių chorų grupės yra gerai žinomos daugelyje dalių šito krašto. Šiandien mes turime Londono lietuvių chorą "Baltija" vadovaujamą kun. B. Pacevičiaus".

"Baltijos" choras gerai išpildė "Skubinkit piemenys, į prakaitėlę". Nors ir trūko keleto senų choristų. Po programos buvo vaišės. Kalėdiška dvasia ir draugiškumas buvo jaučiamas programos ir vaišių metu, tik gaila, kad dėl vietų stokos daugelis negalėjo dalyvauti šioje šventėje.

Kadangi šis parengimas buvo toks sėkmingas, London Folk Art Council galvoja kitais metais surengti daug didesnę ir gal būt dviejų dienų panašų festivalį šventoms Kalėdoms atžymėti. Džiugu konstatuoti, kad Londono lietuvių įnašas į šį festivalį buvo labai didelis: lietuvių dalyvavo programoje, lietuvių buvo paruošti stalai ir lietuvius M. Chainauskas buvo šio

festivalio vadovas /chairman/. Vienos iš šeiminių Birutės Eimantienės nuotrauka buvo patalpinta "The London Free Press" laikraštyje.

Vos trims dienoms praėjus "Baltijos" ansamblio šokėjai išpildė trumpą programą Centre United Church auditorijoje, kur šios bažnyčios moterys rengė vaišes savo parapijiečiams. Po programos, pobūvio rengė gražiai padėkojo ansamblio dalyviams. Priminė, kad visi turėtų žinoti, kad Kanada ir Kanados kultūra yra sudaryta iš daugelio tautybių.

Tikrai Londonas gali pasidžiaugti savo jaunąja karta. Kalėdų šventė yra džiaugsmo šventė visiems dideliems ir mažiems. Londone mūsų mažiesiems pradžia švenčių džiaugsmo prasidėjo gruodžio mėn. 21 d. su mūsų kalėdine eglute. Taip pat buvo daug džiaugsmo ir mūsų suaugusiems, kurie galėjo pasigrožėti ir pasididžiuoti mūsų jaunųjų talentinga programėle.

Programėlę pravedė šeštadieninės mokyklos mokytoja Lucija Petrašiūnaitė. Maloniai nuskambėjo kalėdinės giesmės. Mūsų tautiniai šokiai yra visų maloniai priimami. Mokyklos vyresnieji atliko "Suk, suk ratelį", ogi patys mažiausi, J. Lingio choreografijos šokį "Garnį", kuris buvo taip entuziastiškai visų priimtas, kad mūsų mažieji turėjo šį šokį pakartoti. Jaunoji "Baltija", parengta Lucijos Petrašiūnaitės ir Marijaus Chainausko, stipriai atliko "Audėjėlę".

Programa buvo pajvairinta individualiomis deklamacijomis ir Kalėdų senelio pasakojimais apie tėvynę. Užbaigai buvo mažas vaizdelis "Neklaužada", kurį parengė Vida Petrašiūnaitė ir Lidija Keraitė.

tė. Gražus vaizdelis prie gražių kun. B. Pacevičiaus nupeštų dekoracijų.

Po programos Kalėdų senelis įteikė po mažą dovanėlę nuo tėvų komiteto mūsų mieliems mokytojams ir po maišuką su vaisiais ir riešutais visiems vaikučiams. Gal didžiausia ir pavydingiausia dovana, kuri galėtų būti pasakta ir kitų bendruomenių, buvo tai, kad kiekvienas mokyklos mokinys gavo visiems metams "Eglutės" prenumeratą. Mes gavome labai nuoširdų padėkos laišką iš "Eglutės" administracijos, kuris buvo visiems paskaitytas.

B. A.

ST. CATHARINES, ONT.

O VISDĖLTO REIKETŲ IŠSIAIŠKINTI

Paskutinio visuotinio susirinkimo metu keletas tautiečių norėjo išsiaiškinti kilusius mūsų apylinkėje nesutarimus, tačiau susirinkimas, suinteresuotas naujos valdybos išrinkimu, į pašalinius dalykus nutarė nesileisti. Paminėti tautiečiai nepatenkinti išėjo iš susirinkimo ir būti nepatenkintais jie šį kartą tikrai turėjo šiek tiek teisės. Kam, galų gale, susirinkimas, jei jame negalima pasisakyti svarbiais reikalais?

Iš kitos pusės, teisingas susirinkimo nutarimas: valdybos išrinkimas šiais laikais nėra lengvas nei didelėse apylinkėse, tą ką besakyti apie mažas? Ginčų susirinkimuose žmonės nemėgsta ir jiems prasidėjus eina iš salės. Kaip tokiu atveju begalima galvoti apie rinkimus? Išėjus atrodo yra nesunki išsiaiškinti reikia, jei kas to pageidauja. To išsiaiškinimo rezultatai negali būti blogesni, bet tik geresni. Neaiškumų yra nemaža. Jie yra daugeliu atvejų kilę tik iš visiško nesupratimo kurių nors pasiūmtų pareigų. Išikišimo į kieno kito pareigas. Naudojimo netikrų davinių ir panašiai.

Kaip matome visi tie nesupratimai bei nesutarimai nėra jokių būdu asmeniškai. Iš tikrųjų jokių asmeniškių nesupratimų mūsų apylinkėje niekad nebuvo ir nėra. Jie visi atsirado iš visuomeniškos veiklos, iš didelio noro atlikti savo pasiimtas pareigas kuo geriausiai.

Kad tie visi neaiškumai paaiškėtų, reiktų susausti tam specialų susirinkimą. Ateina - kas tik nori. Kas nenori klausytis ginčų - neateina visai. Čia nereiktų net jokio arbitro. Užtektų priimtos susirinkimų tvarkos, bet geros tvarkos. Kaip jau pasakytą aukščiau, toks susirinkimas reikalą nepablogintų, bet tikrai duotų progos pašalinti nereikalingus, per ilgai užsitęsčius nesupratimus. ANGA

GEROS MOKSLO PERSPEKTYVOS

Senai pasiūlytas samanytas turėti dvi šeštadienines mokyklas, kiek girdėti, gražiai realizuojasi. Nuo pat mokslo metų pradžios, apylinkės valdybos pastangomis, veikia mokykla, į kurią ateina didesnė pusė apylinkės vaikų su kuriais dirba

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

- MOKA
- 5 1/2% už depositus
- 6% už sėrus (numatoma)
- 7% už 1 m. term. dep.
- 7 3/4% už 2 m. term. dep.
- IMA
- 8% už mortgicijus
- 8% už asm. paskolas

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą - 66% ikainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupu dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai - 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

Tradicinis "Tėviškės Žiburis" spaudos balius - sausio 31. šeštadienį. Priskelimo par. didžioji salė.

Lietuvių mokytojų suvažiavimas, organizuotas KLB švietimo komisijos, įvyko sausio 3 d. Priskelimo par. patalpose. Mūsų vedė jai ar atstovai pranešė apie savo Naujų Metų sutikimas buvo suruoštas trijose salėse ir visos buvo pilnos dalyvių.

dvi mokytojos. Darbas eina gražiai ir, atrodo, eis ir toliau, ir to tenka tik palinkėti. Mažesnę pusę apylinkės vaikų, kiek girdėti ir mokosi privačiai sudarytoje mokykloje, kur dirba privati mokytoja. Tokiu būdu, šiais metais lietuviukai mokosi beveik visi tie, kurie aktyviau dalyvauja apylinkės lietuvių gyvenime. Gaila, vis dar yra ir tokių, kurie į tą gyvenimą nėra įjungti. Tai daugiausia todėl, kad jų vaikų tėvai yra per daug užsiėmę kitais svarbiais reikalais. Reikia tikėtis, kad kada nors atsiras daugiau laiko ir galėsime tada pasididžiuoti, kad mūsų apylinkėje nėra nei vieno lietuviuko neįtraukto į mūsų tautos gyvybingumą išlaikymą.

Švietimo Taryba atsiuntė 50 dolerių mokykloms reikalams. Tai žinoma nedaug, bet vistiek gera parama. Esame visi gerai prisigyvenę, turim puikiai veikiančias organizacijas, parapijų ir apylinkę ir bendroms jėgoms visados galime suteikti ir suteiksime paramą kiekvienam besimokančiam lietuviškai jaunuoliui. TĖVAS.

TRADICINĖ KALĖDŲ EGLUTĖ

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiais LB apylinkės valdyba gruodžio mėn. 21 d. surengė mūsų kolonijos vaikų čiams tradicinę Kalėdų eglutę. Dalyvių skaičius šiais metais buvo rekordinis.

Pradžioje, apylinkės valdybos p-ka J. Šarapnickas pasveikino susirinkusius ir padėkojo už taip gausų atsilankymą.

Toliau sekė meninė dalis, kurią atliko šeštadienines mokyklos mokiniai. Vaikučiai labai gražiai pagiedojo kalėdinių giesmių, deklamavo eilėraščius, skambino pianinu, o publika jiems plojo. Tai yra nuopelnas šeštadienines mokyklos mokytojų L. Siurblienės ir M. Staigaitienės, kurios per taip trumpą laiką sugebėjo vaikučius paruošti tokiai gražiai programai.

Po to, su dideliu maišu ant pečių, atvyko Kalėdų senis net iš Lietuvos. Jis papasakojo apie vaikučius Lietuvoje ir išdalinė dovanėles.

Kiekvienas, prieš gaudamas dovanėlę, pasakė trumpą eilėraščių, ar tai padainavo kokią dainelę, o kitas paskambino pianinu ir pan.

Taip pat Kalėdų senelis įteikė bendruomenės v-bos vardu kuklias dovanėles šeštadienines mokyklos mokytojoms. Kalėdų seneliu buvo S. Kuktas. Pasibaigus programai, apylinkės valdybos pirmininkas J. Šarapnickas padėkojo šeštadienines mokyklos mokytojoms už įdėtą darbą, parengiant vaikučius taip gražiai programai, parap. klebonui už patalpas, visiems atsi-

mokyklų darbus. Suvažiavimas baigtas bendra vakariene. Suvažiavimo ruošą daugiausia rūpinosi L. Tamošauskas. Dalyvavo apie 60 asmenų.

"Varpo" choras po Kalėdų atostogų renkasi repeticioms Liet. Namuose: antradieniais 7.30 v.v. moterų balsai, o ketvirtadieniais tuo pačiu laiku - vyrų. Chorui vadovauja sol. V. Verikaitis.

Dr. B. NAUJALIS natūralaus gydymo sveikatos klinika (metus glines gydymo mokslą ir praktiką atlieka ivairiose ligoninėse) pilnai veikia ir priima pacientus nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. 460 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont., Tel. LE 3-8900.

Be to, kas neįsigijote lietuvių kalboje Dr. Naujaliai išleistas knygos - kaip apsisaugoti nuo širdies priepuolio, tai prisituntus 2 dolerius gausite pastu knygelę "Pažink savo širdį ir padėk jai".

Keturidešimt šešios kandidatės išrinkimui "MISS" EXPO'70.

* SENO IR NAUJO STILIAUS *
* KALENDORIAI *

Kristus gimė ir prisikėlė po mirties tą pačią dieną, ir visiems. Bet Kristaus gimimo ir iš po mirties prisikėlimo datos nežino niekas. Buvo priimta sąlyginai, kad Kristaus gimimo diena yra gruodžio 25 d. Kas liečia Kristaus Prisikėlimą, ta diena Vakarų ir Rytų bažnyčių apskaičiuojama skirtingai ir negali būti abejonės, kad visi apskaičiavimai yra tik sąlyginiai. Tie didieji įvykiai nustatomi, kad jie nebūtų pamiršti ir bažnyčių būtų atatinamai paminėti su nustatytomis ceremonijomis tą pačią dieną.

Jau žinome visi, kad pradžioje buvo Vienintelė Bažnyčia Krikščioniškoji, kuri vėliau pasidalino į Rymo-katalikiškąją ir Rytų. Bažnyčia padalino bažnyčių kunigaikščiai, t. y. paprastai mirtingieji žmonės. Kristus tuo reikalu nebuvo nieko pareiškęs, todėl mes ir nežinome, kas tiesus kas ne. Vėliau atsirado protestantizmas.

Nuo Juliaus Cezario iki Romos popiežiaus Gregorijaus praėjo daug šimtmečių ir per tą laiką buvo išsiaiškinta, kad Julijoniškas kalendorius netiktus - atsilieka. Apskaičiuavo, įrodė ir tą reikalą baigė. Naują kalendorių palaipsniui priėmė visi, anaipol ne kaip katalikišką, bet kaip daugiau tikslių.

Vakarų kraštuose emigrantai pravoslavai nepatenkinti, kad jų, Pravoslavų Bažnyčia, iki šiol tebesipriešina ir jokių žygių nedaro, kad visos pravoslaviškos šventės būtų švenčiamos su viso pasaulio krikščioniškomis šventėmis kartu. Daug pasigirsta balsų, kurie

sako, jog pats laikas atsisukti nuo Patriarchalinės Bažnyčios.

Prieš I Pas. karą Lietuvoje, Kauno ir Vilniaus gubernijose veikė seno stiliaus kalendorius, o Suvalkų naujo stiliaus. Išėdavo, kad Lietuvoje buvo pats "ilgiausias" tiltas per Nemuno upę, nes iš Kauno į Suvalkų pusę "užtrukdavo eiti dvi savaites".

Naujo stiliaus kalendorių visoje Lietuvoje įvedė per I Pas. karą atėję vokietėliai.

Prieš I Pas. karą gimusiems Kauno ir Vilniaus gubernijose, išrašydami gimimo metrikų ištraukas, kairurie klebonai išrašydavo dviem savaitėm pastūmėdami datą pirmą. Kai vienuose dokumentuose buvo gimimo datos parašytos vadovaujantis seno stiliaus kalendoriumi, o kituose pagal naujas, šiame kontinento, kad išaiškintus valdžios įstaigoms, daug kas turėjome nemažai keblumų, įrodinėjant, kad pagal skirtingas dokumentuose gimimo datas, yra tas pats asmuo.

K. M. J. Šarūnas

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi gali sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams iwykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visu svarbiausia - rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyn-o), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadin naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyn-o galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinaigai bus gražinti jei nebusite patenkinti.

A-kės Valdyba

GREIČIAU... PIGIAU... GERIAU... IR TIKRAI PADĖSITE SAVO ARTIMIESIEMS UŽSAKYDAMI SIUNTINI PER BALTIC STORES LTD

421 HACKNEY ROAD, LONDON, E.2. ENGLAND Telephone: 01-739 8734

Šį rudenį siūlome 3 dovanų siuntinius sudarytus iš tokių dalykų, kas labiausiai reikalinga ir naudinga Lietuvoje.

RUDENINIS (1) 1969. 3 jarda vilnonės veliūro medžiagos vyriškam arba moteriškam paltui, 3 1/2 jardo puikios kostiuminės angliškos vilnonės medžiagos vyriškam arba moteriškam kostiumui, 2 jarda crimplene medžiagos puikiai suknelei, vyriškas arba moteriškas aukštas rūšies megztukas, išsiginiai nailono marškiniai arba bliuskutė, 1 pora vyriški arba moteriški kojinių (vilnoniu arba nailoniniu), 20 geriausių rūšies cigarečių. Kaina \$ 100.

RUDENINIS (2) 1969. Nailoninis itališkas vyriškas arba moteriškas lietpaltis, 3 1/2 jardo vilnonės angliškos kostiuminės medžiagos, 2 1/2 jardo vilnonės moteriškai suknelei medžiagos, 1 gelėta arba ornamentais vilnonė skarelė, 1 vyriškas arba moteriškas megztukas, 1 kaklaraištis arba dėžė šokoladinių saldainių, 2 šilkinės arba nailoninės skarelės. Kaina \$ 100.

MAISTO SIUNTINYS 1969. 6 sv. geriausių kanadiškų miltų, 1/2 sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 1/2 sv. pipirų, 1/2 sv. bapkos lapų, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1 dėžutė nescafes, 2 sv. geriausių kiaušinių taukų, 1 dėžė šokoladinių saldainių. Kaina \$ 35.00.

- I kiekvieną rūbų siuntinį galima dėti šiuos labai naudingus ir pageidaujamus dalykus Lietuvoje: Nailoniniai lietpalčiai \$11.00, geriausias rūšies vilnonės skarelės \$5.00, nailonines kojines \$2.00, nailoniniai marškiniai \$9.00.
- Taip pat priimame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, baldytuvoms ir t. t.
- Musu sąskaitos suteikia Jums teisę gauti mokesčių mokėjimo sumažinimą.
- Kiekvieno siuntinio pristatymas yra garantuotas.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas Žekių patarnavimas
Parduodame American Travelers Žekių ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš \$1,600,000.00

MOKAME UŽ:

Depozitus	5%
Šėrus	5.5%
Už vienų metų indėlius	8%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	10%
Nekiln. turto paskolas iš	9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

L I N K S M A V A K A R I S

Hamiltono Moksleivių Ateitininkų kuopos valdyba: (iš kairės) sėdi: K. Gedrimaitė, pirm. D. Juozapavičiūtė, R. Barusaitė; stovi: S. Butkevičiūtė, K. Šeštokas, J. Gimžauskaitė ir M. Gudinskas. Nuotrauka M. Barosienės.

...ruošiamas ateitininkų tėvų komiteto, įvyks ši šeštadienį, sausio 17 d. Jaunimo Centre. Šio vakaro programa išpildys Toronto jaunimas ir "Aukuro" aktorius K. Bungardą. Taip pat šio linksmavakario pradžioje bus pristatyti abiturientai, baigę XII gimnazijos klasę, o KLB Hamiltono apylinkės valdyba ta proga įteiks prisiminimui po vertinimą knygą. Rengėjai kviečia visą lietuviškąją visuomenę iš arti ir toli dalyvauti šiame rengime. Savo skaitlingu atsilankymu paremsime lietuviškojo jaunimo veiklą. Be vyresniųjų paramos mūsų atžalynas negalės savo veiklos išvystyti. Šio vakaro pradžia 7:30 v. vakaro. Šokiams gros labai geras orkestras. Veiks turtingas bufetas ir kitos staigmenos. Laukiame visų ši šeštadienį Jaunimo Centre. J.P.

SKAUTŲ VEIKLA HAMILTONE

Pereitų metų pabaigoje Hamiltono skautai, talkininkaujant rėmėjams, atšventė savo veiklos 20-ties metų sukaktį. Sėkmingai praėjo ta proga organizuotas viešas rengimas. Skautai dėkingi tiems, kurie sušelpė juos piniginiams aukomis, laimės staliukais, loterijos fantais, paruošė meninę programą, prisidėjo darbu organizuojant tą rengimą ir visiems parėmusiems savo atsilankymu.

Kaip paprastai skaučių širvintos tuntas prieš pat Kalėdas suruošė Kūčias, ši kartą pasikvietė ir skautus. Taip visa gausi skautiška šeima, giliame susikaupime, susėdo prie bendro Kūčių stalo. Labai gražų ir prasmingą, šiai progai pritaikytą, žodį tarė tuo laiku Hamiltone pravedęs prieškalėdines misijas S. Sąjungos dvasios vadas v. s. J. Vaišnys, S. J. Pagiedota Kalėdinių giesmių. Kiti gal pirmą kartą ragavo dviliką tradicinių lietuviškų Kūčių patiekalų, kuriuos pagamino ilgametė skautų rėmėja, nepamainoma šeiminkė p. Gedminienė. Paskui visi labai susidomėjo p. Kudabienės parinktais Kūčių prietarais ir burtais.

Šias Kūčias pravedė nauja širvintos tunto tūtininkė-jaujosios kartos atstovė p. s. Aldona Volungytė.

Po Naujų Metų ir skautų Nemuno tuntą numatoma perduoti į jaunų vadovų rankas. Šiais metais tradicinį Užgavėnių Kaukių balių Hamiltone rengia taip pat skautai. Balius, su visokiais pajavirinimais, įvyks vasario mėn. 7 d. Jaunimo Centro salėje. Prašome visų išanksto atitinkamai pasirengti ir skaitlingai dalyvauti. P.B.

KULTŪRINIS PARENGIMAS

Veiklas "Žydintis vasaros vėjas" turi didelį pasisekimą. Jau ketvirtą kartą Hamiltono jungtinės meno jėgos suvaidino šią G. Veličkės 2 veiksmų pjesę.

Su šiuo veikalu gastroliavo Toronto, St. Catherine's ir du kartu Hamiltone. Nežiūrint, kad šis veiklas artimose lietuvių kolonijose jau ketvirtą kartą kartojamas, vis susilaukia daug lankytojų ir dalis jų atvyksta net iš tolimesnių kolonijų. Šio veikalo pastatyme dalyvauja gausus būrys menininkų: choras vadovaujamas

muziko A. Paulionio iš St. Catherine's, tautinių šokių grupė "Gintaras" vad. G. Breich-

manienės ir meno mėgėjų grupė "Aukuras", vad. E. Kulkelta į 8 psl.

Montreal

LIETUVISKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

TREČIADIENIS PER STOTĮ

BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARO

TEL. 669-8834.

Programos vedėjas L. Stankevičius

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

601 St. John Road TEL. 695-3883

POINTE CLAIRE, QUE. (M. RUTKAUSKO)

- Atliename prėgamo ir kapitalinio auto-mašinių darbus.
- Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
- Tikrai keliolika minučių iš Montrealio greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20. Atvažiuo neapsiriksite!

Laflleur Radio Taxi

Savininkas Alfonsas Viskantas.

SKAMBINKITE, iš visų vietų LaSalėje. TEL. 366-8300
SPECIALIOS KAINOS: -- visos 24 valandas.
• Krikštyms, vestuvėms ir laidotuvėms.
• Tolimesnes užmiesio ir kito miesto vietovės.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

TEL: garažo 366-0500 namų - 366-4203

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.

7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q.

SAY. J. DESROCHERS.

(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

TEL. 769-2941.

239 FOURTH AVENUE (at Wellington St.)

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakytus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.

TEL. 768-6679.

Savininkai: A. Kersys, P. Petrusis, P. Keržulis, A. Greibus.

Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, antklodes, karpetus, sopkas ir visą kitą namu apyvoką.

Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengta moderniausia drabužių apsauga (storage) ir greitą patarnavimą.

Baltic Woodwork Co.

TEL. 366-3884

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS

547 Laflleur Ave., LaSalle (650) P.Q.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC.

TEL. 366-6941

BOIS DE CONSTRUCTION

BUILDING MATERIALS

7682 BLVD. CHAMPLAIN

coin 6ième Ave., LaSalle

(VAIRI MEDŽIO STATYBINE MEDŽIAGA:

Durys, langų remai, Izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cemento, B.P. išdirbimai, cementas ir kt.

KELEIVIS

536 Broadway,

So. Boston, Mass.

02127 USA.

Aišku, esate girdeje, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eileraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

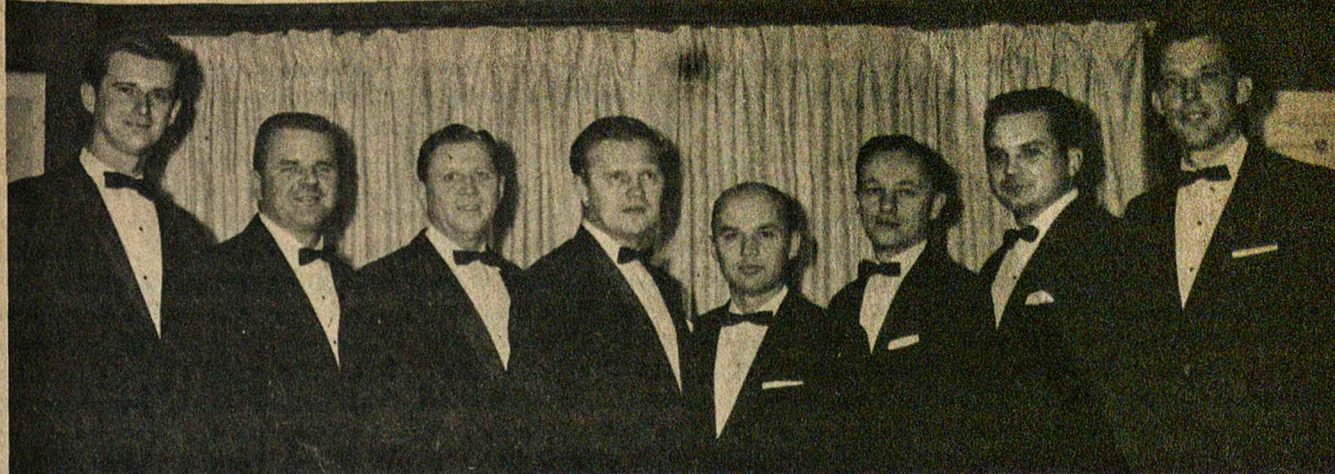
Jau galima gauji --- 1970 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.

Redaktorius Grožvydas Lozauskas.

Administracijos adresas: Juozas Urbelis 1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA. Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

KLEVELANDO VYRŲ OKTETAS. Iš kairės: V. Ziedonis, G. Motiejunas, M. Aukštuolis, okt. vad. R. Babickas, A. Gvyls, D. Staniskis, M. Motiejunas ir R. Bublys. Truksta B. Butkaus.

HAMILTONO MEDŽIOTOJŲ IR ŽŪKLAUTOJŲ KLUBAS "GIEDRAITIS" MALONIAI KVIEČIA HAMILTONO IR APYLINKIŲ TAUTIEČIUS Į

Z U I K I Ų B A L I Ų -- K O N C E R T Ą

1970 m. sausio mėn. 24 d. JAUNIMO CENTRO SALEJE, 48 Dundurn St. N.

Programoje:

- Klyvelando vyrų oktetas
- Taurių įteikimas
- Karšta zuikiena
- Turtingas bufetas
- B. Ferri orkestras
- Pradžia 7 val. vak.
- Įėjimas: \$2.50 suaugusiems, \$1.00 studentams

KONCERTAS IR BALIUS

Medžiotojų ir Žuklautojų klubo zuikių balius metu programą išpildys Klevelando vyrų oktetas.

Oktetas yra įsisteigęs prieš 10 metų ir yra davęs koncertus New Yorke, Detroite, Bostone, Čikagoje, Klevelande ir kituose didesniuose rytinės Amerikos miestuose.

Kanadoje koncertavo Montrealyje, Toronte, Delhi ir pirmą kartą pasirodys Hamiltono sausio mėn. 24 d. Jaunimo Centre.

Oktetas yra išleides ilgo grojimo pramoginės muzikos plotštelę, kurią bus galima užsakyti pas okteto dalyvius. Oktetas savo repertuare turi

apie 85 dainas. Nuo įsikūrimo pradžios oktetai vadovauja, niekada nepavargstas, R. Babickas.

Kas galėtų priimti okteto narį nakvynei, prašoma skambinti P. Sakalui Tel. 383-2881.

Zuikių baliui bilietai platunami iš anksto: M. Joniko maisto produktų krautuvėje 1006 Cannon St. E., Tel. 545-6228, Concession Garage Tel. 385-0631, J. Stankus Tel. 545-5432 ir pas kitus valdybos narius.

Medžiotojų ir Žuklautojų klubas kviečia Hamiltono ir apylinkių tautiečius atsilankyti į metinį klubo Zuikių balių koncertą. Balius pradžia 7 v. vakaro. Koncerto pradžia

7.30, todėl prašome nesivėluoti ir nepraleisti progos išgirsti puikiai dainuojantį okteta, kuris Hamiltone pasirodo pirmą kartą.

Balius metu bus įteikti laimėjimai medžiotojams, žvejams ir geriausiems šauliams.

Svečiai turės progos pasi-vašinti skania zuikiena, karšta kavute ir linksmai pasi-šokti, grojant geriausios sudėties B. Ferri orkestrui.

Taip pat primenama, kad neužmirštų pasiimti į balių iš anksto išparduotus loterijos bilietus. Laimingi balius dalyviai galės laimėti nuo \$10.- iki \$100.-

Klubo Valdyba

HIGHLAND AUTO BODY

Lietuviams nuolaida.

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išores taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Laflleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavyis 365-3252

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

7635 BOUL. LASALLE LASALLE, QUÉBEC TEL. 366-7818

- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION
- DODGE

LAURENT DAIGNEAULT Président

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriaus

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE LASALLE

366-0330

Tony's Photo Studio

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVES MAZAMECIAMS

IVAIRIOS PROGOS

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8771.

T. Laurinaitis

A.B.C.

SIUNTINIŲ AGENTŪRA

3891 St. Lawrence Blvd.

Montreal 18, P.Q.

Tel. V14-9098

DĖMESIO!

- AEC siuntinių agentūra praneša lietuviams klientams, kad, nežiūrint bendro muitų pakėlimo, yra tokių prekių už kurias maitas sumažintos.
- Vilnonei medžiagai kostiumams, pavyzdžiui, maitas lieka tas pats: \$1.20 už jardą.
- Visai eilei prekių maitas pakeltas tik labai nežymiai.
- AEC trin pat sumažino kainą nusiau (50%) dideliam kiekiui geros angliškos medžiagos.
- AEC priima automobilių užsakymus ir išrašo piniginius pažymėjimus (Money Certificates), už kuriuos jūsų gimines gali pirkti Lietuvoje įvairiausių prekių dolerinėse krautuvėse.

A.B.C.

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

Sausio mėn. 24 d. 7 val. vakaro,
AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE
RENGIA TRADICINIŲ ŠAULIŲ

VAKARĄ BALIŲ VAIDINIMĄ

PROGRAMOJE:

A.
MENINĖ DALIS --- VAIDINIMAS

„PRAAMŽIŲ VAINIKAS“

Montažas iš Lietuvos istorijos, atliks Kuopos scenos mėgėjų grupė.

B.
Gera šilta vakarienė, orkestro muzika, šokiai,
turtingas bufetas ir loterija.

Lėjimas \$3.00, jaunimui \$1.50.

Vaidinimas prasidės punktualiai 7:30 val.

Valdyba.

ARTĖJA NL SPAUDOS BALIUS

Šiais metais bus užgavėnių šeštadienį, vasario mėn. 7 d. NL savo puslapių reklamomis talkina visų kitų parengimams, bet savajam dar net nepradėjo. Gal suprasidėję, kad ir be reklamos savo išpareigojimus mieli tautiečiai atliks. NL spaudos balius montrealiečiams nėra naujas dalykas, jis per kelis dešimtmečius yra virtęs tradiciniu ir todėl šiemetiniu neabejojama, kad nuolatiniams ir nauji lankytojai jau laukia haliui rezervuoja; loterijai atrenka fantus bei skiria dovanas halius pajairinimui. NL taip pat ruošiasi retai pasitaikantį staigmenai. NL.

"PRAAMŽIŲ VAINIKAS"

Vaidinimas, kurį stato Montrealio L. K. Mindaugo šaulių kuopos scenos mėgėjų grupė, įvyks šių metų sausio mėn. 24 dieną, Aušros Vartų parapijos salėje.

Manau yra pravartu kiekvienam, ypač jaunimui, išruošiamą vakarą atvykti ir pamatyti nors ir kelias akimirkas iš Lietuvos praeities.

Savo apsilankymu paremsite tuos, kurie dirba atitrukdami nuo kasdieninio savo darbo, atiduodami visus savo gerus norus, norėdami nors daliai prisidėti prie mūsų tautinių siekimų.

Po sėkmingų praeitų metų "Subatvakario", net keturių kartų pasirodymo, reikia tikėtis, kad ir šį kartą žiūrovų neapvils, ir suteiks nors ir trumpą akimirką šio to naujo tikrai lietuviško, prie įprastos gal jau kam ir nusibodusios - "kopūstinės" ruošiamų vakarų programos.

Kaip ir kiekvienos mėgėjų grupės, kurios nei vienas narys nėra profesionalas, nereikalaujame per daug, bet leiskime ir remkime tuos, kurie dirba ir savo darbais nori pririnti brangius mums dalykus.

Tad sausio 24 d. 7 val. vakare ruoškimės visi "Pramamžių Vainiko" vaidinimą.
J. Motiejukas

• Antanas ir Stasė Danaičiai, gyvenę St. Thomas de Juliette, atšventė savo 20 m. vedybinę sukaktį tarp giminių ir pažįtamų Toronte.

DĖMESIO!

Norintieji užsisakyti Henriko Nagio naują poezijos knygą - "Broliai balti aitvarai" prašomi pinigų ar čekius siusti adresu (H. Nagio) vardu.
Kaina \$5.00.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

• Visus labai nuoširdžiai kviečiame į mūsų parapijos vakarienę, kuri bus sausio 17 d. Malonėkite rezervuoti šią dieną parapijos vakarienei.
• Pravažiudamas pro Montrealį, trumpai pas mus yra sustojęs Kun. Antanas Saulaitis, S. J.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

• Montrealio arkivyskupas, Naujų Metų naktį, laikė mišias Notre-Dame bažnyčioje, kuriose dalyvavo visų tautybių atstovai. Montrealio lietuvių atstovavo šv. Kazimiero parapijos atstovai - studentai S. ir J. Rašytiniai, M. Markauskaitė ir L. Gabrusevičiūtė. Lietuvių vardu jie iškėlė arkivyskupui lietuvišką medinių kryžių. Ši kryžių išdrožinėjo ir padovanojo Vytautas Vasilauskas.

• Kalėdų nakties pamaldų metu choras giedojo pilname savo sąstate. Solo giedojo sol. G. Čapkauskienė.
• Š. m. sausio 31 d. šv. Elzbietos draugija ruošia didžiulę vakarienę parapijos salėje.
• Naujų Metų sutikimas parapijos salėje buvo gan gausus ir praėjo labai puikioje nuotaikoje. Visti svečiai buvo patenkinti, nes buvo duodama du kart karšta gera vakarienė. Šokiams grojo geras or-

kestras - šokėjų nuotaika - geriausia.

Naujų Metų sutikimo ir pasirošimo darbus atliko parapijos k-tas. Ypatingai pasidarbavo par. k-to p-kas, Mr. & Mrs. A. E. Russell ir K. Ambrasas.

• Š. m. sausio mėn. buvo palaidotas Mykolas Venckaitis.
• Švenčių metu parapijos klebonui padėjo atlikti religines pareigas Tėv. Juozas Arnauskas, S. J. Suvalkietis

• Susirgęs Kazys Radzevičius, kuris gydomas Montrealio Gen. ligoninėje.

• Jonui Leknickui, 78 m. amžiaus išdygo dantis, kurį nustatė daktarų komisija, kad reikalinga išimti. Ši dantį ištraukė Montreal Gen. ligoninėje, teigiant, kad tai pirmas toks atsitikimas tame žmogaus amžiuje.

• LaSalletė Barauskienė praleido šventes pas sūnų Vancouveryje.
• M. ir J. Adomaičiai šventes praleido pas gimines Bostone, Mass.

PAIEŠKIJIMAS
Viktoras Lukša, kilęs iš Mikalajūnų km. Gelvonių vlsč. Ukmergės apskr. I Kanadą atvykęs buvo 1927 metais ir apsigyvenęs Montrealyje. Žinantieji ką nors apie ieškomąjį, praneškite Sr. E. Savarauskas, Pje Benjamin 3963 (Tiro Suizo) Rosario - Rep. Argentina.

Pataisymas: Irena Burbaite susižiedavo su Edmundu Praninsku (ne su Kaminsku).

PADĖKA

Netikėtos ligos prispaustas ir atsigulęs ligoninėje, nebuvau pamirštas draugų ir pažįtamų, kurie savo lankymu man nuotaika taisė. Dabar sveikdamas namuose nuoširdžiausiai visiems dėkoju.
Jonas Simonavičius.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA
RUOŠIA

VAKARIENĖ

SU ŠOKIAIS,

1970 m. sausio - January 17 d. 7:30 val. vakaro.

PARAPIJOS SALĖJE

De Seve ir Drake gatvių kampas.

Lėjimo kaina: suaugusiems \$3.50,
moksleiviams \$2.00.

Parapijos Komitetas.

PSYCHADELIC ŠOKIAI SAUSIO-JANUARY

23 d. 9 val. vak.

Rock orkestras --- Psychedelic lights.

ŠV. KAZIMIERO SALĖJE

DEL INFORMACIJOS

A. Rudzevičius

727-3120.

MIRĖ LIETUVIAI:

• Juozas Parojus New York'e, kuris prieš kiek metų gyveno Montrealyje.
• Juzė Jaugelienė, M. Venskaitis V. Ramalinskas (Ramanaliskas), ir M. Kleizienė (V. Labūno sesuo)

GERAS PIRKINYS

Parduodamas pigia kaina Poolroom - biljardas, pusė arba visas. Salygos tikrai labai geros! Skambinti 729-1701.

LILY HOSIERY MFG. CO.

NYLON HOSIERY, LINGERIE & MENS' UNDERWEAR

• Nailoninis trikotžas, moteriška ir vyriška apatinė apranga.
• Savininkai iš Kauno ir laisvai kalba lietuviškai.

J. WISGARDISKY (WISE) 7080 HUTCHISON ST. MONTREAL, QUE.

W. LAPENAT

General Construction Reg'd.

89 Orchard Street LaSalle, Que.

Ivairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina. Tel. 366-6237.

JOE'S BUTCHER & GROCERY

LAURINAITIS JUOZAS

TEL: 524-0209

1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

3907 A Rosemont Blvd.

TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355

S-tos "Lite" nr. 752D

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario

PROVINCIJOSE

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

ADRESAS: 1465 De Seve Street

Montreal 205, Que.

TEL. 766-5827.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

EINAMASIS S-tas 5.0%

ŠERUS (numatyta) 6.0%

TAUPOMASIS s-tas 6.5%

TERM.IND. 1 metams 7.25%

TERM.IND. 2 " 7.75%

TEPM.IND. 3 " 8.00%

Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šerų sumos.

DUODA PASKOLAS:

ASMENINES iš 9%

ČEKIŲ KREDITO iš 9%

NEKILN. TURTO iš 9%

iskaitant gyvybės apdraudą iki \$10,000.

JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki

termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%).

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmdieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienius. Vakaris - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemont Blvd., tel. 722-3545. Diena-penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakaris - pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmdieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA 727-3120

6695 - 35th Avenue, Montreal, 409.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B. 727-3120.

Arvydas RUDZEVIČIUS, A.I.B. NAMŲ: 271-5758.

KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

Keating FORD Sales Limited TEL. 769-8831

4475 BANNANTYNE AVE., VERDUN, QUE.

USED CARS 1 year guarantee

Kreipkitės į

LEO GURECKAS Sales Manager's Assistant

Keating Ford Lietuvos atstovas 769-8831.

Tel: namų 366-2548

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

Nuo 1970 m. sausio mėn. 1 d.

įvedamos naujos

ČEKIŲ KREDITO

paskolos iš einamųjų sąskaitų "LITO" čekius rašantiems nariams.

Tos paskolos bus dvigubai pigesnės, kaip "Chargex" ar Bancard" kreditas.

*** ***

Teiraukis "Lite"!

DR. A. S. POPIERAITIS

B. A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c)

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS Tel. 931-3275

SEAFORTH MEDICAL BUILDING

3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.

(kampus St. André),

TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

1440 St. Catherine Street W.

Room 600

Dantų gydytojas

Tel: 866-8235, namų 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas

11-12 kambarys.

Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.

Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J.P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E.

Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

Sun Life Building

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Suite 2001

Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

• Siuvu ir parduodu

• Taisau ir remodeliuoju

• Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Verdun, Montreal

Tel. 767-6183.